

G. Kirkilas pateikė Vyriausybės programą

Derinami paskutiniai Vyriausybės programos akcentai (iš kairės): Viktoras Rinkėvičius, Aldona Steponkienė, Kazimira Prunskienė, Juozas Bernatoniš, paskirtasis premjeras Gediminas Kirkilas, Juozas Olekas. Linos Petrauskienės (ELTA) nuotr.

Vilnius, liepos 13 d. (BNS) — Paskirtasis premjeras socialdemokratas Gediminas Kirkilas ketvirtadienį Seimui pateikė centro—kairės mažumos Vyriausybės programą.

Pasak G. Kirkilo, pagrindinis ke-

turioliktosios Vyriausybės siekis — „siekti visuomenės santarvės ir kurti gerovės visiems valstybę, kurioje žmogus gyventų oriai, pasiturimai ir sveikai“.

Tarp programos prioritetų, anot

paskirtojo premjero, ir moralinių vertybių sugrąžinimas į politiką.

„Svarbiausias mūsų prioritetas — moralinių vertybių sugrąžinimas į politiką, skirsime ypatingą dėmesį šeimos stiprinimui, demografinės padėties gerinimui, emigracijos mažinimui, išvykusių piliečių grąžinimui į Lietuvą“, — pristatydamas programą sakė G. Kirkilas.

G. Kirkilas dėkojo nuolatiniais socialdemokratų oponentams konservatoriams, kurių siūlytos nuostatos, pasak paskirtojo premjero, irgi įtrauktos į Vyriausybės programą.

G. Kirkilas ragino Seimo narius svarstant Vyriausybės programą ne tik priimti galutinį sprendimą — pritarti programai ar ne, bet ir teikti savo siūlymus.

„Prašome Seimo narius Vyriausybės programą svarstant frakcijose ir komitetuose ne tik priimti sprendimą pritariant ar nepritariant, bet ir analizuoti, teikti siūlymus“, — sakė G. Kirkilas.

Naujoji Vyriausybė, pasivadinus „pasitikėjimo Vyriausybe“, savoje programoje kaip didžiausias šio meto problemas įvardija socialinę atskirtį ir iš to kylantį nepasitikėjimą valstybės politine sistema, netolygų sveikatos paslaugų prieinamumą, nepakankamai efektyvią kovą su korupcija, blogėjančią demografinę Lietuvos padėtį, per lėtą šalies mokslo ir technologijų plėtros pažangą įgyvendinant

Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Sporto žinios.
- Lauktina knyga.
- Nelikę nuošaly prieš 60 metų.
- Europos vizija Jono Pauliaus II akimis.
- Kryžius iš tanko.
- Užtarnautas žymuo.
- JAV lituanistinės mokyklos užbaigė mokslo metus.
- Mes galime atvėsinti žemę.
- Sporto įvairybės.
- Saugokime gyvūnus.

Valiutų santykis

1 USD — 2.715 LT
1 EUR — 3.452 LT

Emigravo beveik pusė milijono

Vilnius, liepos 13 d. (BNS) — Per šešiolika Lietuvos nepriklausomybės metų iš šalies emigravo 404,000 žmonių.

Šie skaičiai gali būti ir didesni, nes, kaip rodo Statistikos departamento tyrimas, tik kas antras—trečias emigrantas deklaruoja savo išvykimą iš Lietuvos.

Šiais metais atlikto tyrimo rezultatai rodo, kad 2001—2005 metais neoficialiai iš šalies išvyko apie 70,000 žmonių, kartu su deklaravusiais savo vykimą — apie 126,000 šalies gyventojų.

Tyrimo duomenimis, 2001—2003 metais neoficialiai emigravo apie 20,000 šalies gyventojų. Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare, 2004 metais palyginti su 2003 metais, neoficialiai išvykstančių iš Lietuvos emi-

grantų skaičius išaugo du kartus. Bet pernai neoficialiai išvykusių iš šalies gyventojų skaičius stabilizavosi.

2001—2005 metais neoficialiai emigravo daugiau vyrų nei moterų. Tik 2004 metais moterys sudarė 54 proc. visų neoficialių emigrantų.

2001—2005 metais kartu su šeimos nariais neoficialiai iš šalies išvyko apie 8,000 vaikų iki 14 metų amžiaus, o per šį laikotarpį iš viso išvyko 14,000 vaikų.

Du iš trijų neoficialiai emigravusių 15 metų ir vyresnių gyventojų turėjo vidurinį išsilavinimą, kas penktas — aukštojo ar aukštesniojo mokslo baigimo diplomą.

Tyrimo duomenimis, daugiausia neoficialiai išvyksta anksčiau nedirbusių asmenų ir kvalifikuotų darbininkų.

A. Valionis atsisveikino su prezidentu

Vilnius, liepos 13 d. (BNS) — Trijose Vyriausybėse užsienio reikalų ministru dirbęs Antanas Valionis atsisveikino su prezidentu Valdu Adamkumi, kuris ministrui įteikė padėkos raštą.

Paskutinės dienos ministro kėdėje skaičiuojantis A. Valionis teigia jaučiantis ir palengvėjimą, ir pasitenkinimą, kad baigia šį darbą.

„Lietuvą dabar palieku kitokią nei buvo 2000 metais, šalis jau įsitvirtino Europos Sąjungoje, NATO, vykde aktyvią užsienio politiką, kurią pripažino ir mūsų šalininkai, ir mūsų oponentai“, — ketvirtadienį sakė A. Valionis.

Anot jo, pagal naujosios Vyriausybės programą, užsienio politika ne-

Antanas Valionis
Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

sikeis, išliks „Lietuvos užsienio politikos ambicija — toliau įsitvirtinti kaip regione pirmaujanti šalis“.

A. Valionis teigė žadantis grįžti dirbti diplomatinį darbą, tačiau tolimųjų planų neatskleidė.

Patvirtintas politikų elgesio kodeksas

Vilnius, liepos 13 d. (BNS) — Seimas priėmė kelerius metus Seime strigus politikų elgesio kodeksą.

Keliskart tobulintas politikų elgesio kodeksas ketvirtadienį priimtas 77 parlamentarams balsavus už, 4 — prieš ir 4 susilaikius.

Dėl etikos kodekso parlamentarams ginčijosi kelerius metus — dar praėjusią kadenciją kodekso projektui įstrigus Seime, jis buvo grąžintas tobulinti.

Kodekse numatyta, jog politikas turi laikytis teisingumo, sąžiningumo, skaidrumo, padorumo, nesavanaudiškumo, nešališkumo principų, gerbti žmogų ir valstybę, laikytis visuotinai pripažįstamų dorovės, moralės ir etikos normų.

Kodekso nuostatos bus taikomos ne tik valstybės postus užimantiems politikams, bet ir parlamentinių partijų pirmininkams ir jų pavaduotojams.

Kilus įtarimui, jog politikas pažeidė kodeksą, institucija, kurioje valstybės politikas eina pareigas, atliks tyrimą: Seime — parlamentinė Etikos ir procedūrų komisija, Vyriausybėje — ministrų kabineto sudaryta komisija, savivaldybių tarybose — savivaldybių tarybų sprendimu iš jų narių sudarytos etikos komisijos.

Griežčiausia bausmė etikos kodeksą pažeidusiam politikui — viešumas. Jo elgesį tyrusios komisijos sprendimai, jei bus konstatuotas nusižengimas, bus skelbiami „Valstybės žiniuose“.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-13-06

July 14, 2006
*****ORIGIN MIXED ADC 604 PERIODICALS
556 P3 GRATIS 020107
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

SPORTO

APŽVALGA

Galiūnai iškovojo teisę dalyvauti pasaulio čempionato atrankoje

Stipruolis Žydrūnas Savickas.

Eltos nuotr.

Birštone vykusiose tarptautinėse varžybose „Stipriausias Baltijos žmogus“ ketvirtadienį net keturi Lietuvos atstovai pateko į pirmąjį penketuką ir iškovojo teisę dalyvauti pasaulio čempionato atrankoje.

Turnyro nugalėtoju tapo vilnietis Žydrūnas Savickas. Jis šešiose rungtyse surinko 76 taškus. 30-metis pasaulio ir Europos čempionas laimėjo keturias rungtis, o dviejose buvo antras.

Antrąją vietą užėmė Birštono atstovas Vidas Blekaitis, surinkęs 72

taškus, trečias buvo estas Andrus Murumets su 62 taškais. Ketvirtas liko 54 taškus surinkęs marijampolietis Saulius Brusokas, o penktas — 50,5 taško surinkęs panevėžietis Vilijus Petrauskas.

Kitas Lietuvos galiūnas panevėžietis Nerijus Liobikas su 28,5 taško užėmė aštuntąją vietą, o 24 taškus surinkęs vilnietis Darius Šukys buvo dešimtas.

Iš viso varžybose dalyvavo 13 galiūnų iš Latvijos, Estijos ir Lietuvos.

ELTA

E. Pučinskaitė laimėjo lenktynes Italijoje

17-ųjų daugiadienių moterų dviračių lenktynių „Giro d'Italia“ nugalėtoja tapo lietuvė Edita Pučinskaitė, atstovaujanti Italijos komandai „Nobili Rubinetterie“. Ji sekmadienį laimėjo paskutinį, dešimtąjį, lenktynių etapą ir bendrojoje įskaitoje pakilo į pirmąją vietą.

Lietuvos dviratininkė 71 km nuvažiavo per 1 val. 56 min. 16 sek. Antrąją vietą užėmė rusė Svetlana Bubnenkova („Colnago-Fenixs“), o trečiąją — italė Fabiana Luperini („Top Girls Fassa Bortolo“). Abi dviratininkės nugalėtojai pralaimėjo 14 sek.

Kita Lietuvos atstovė Modesta

Vžesniauskaitė (FRW) finišavo 18-ta (+0.58), o Zita Urbonaitė („Safi-Pasta Zara“) — 49-ta (+2.40).

Bendrojoje įskaitoje E. Pučinskaitė antrąją poziciją užėmusią praejusį metų šių lenktynių nugalėtoją šveicarę Nicole Brandli („Bigla“) aplenkė 11 sek. Trečiąją vietą užėmė švedė Susanne Ljngskog („Buitenpoort-Flexpoint“, +0.13).

M. Vžesniauskaitė bendrojoje įskaitoje liko 15-ta (+2.53), o Z. Urbonaitė — 38-ta (+6.38).

Iš viso klasifikuota 110 dviratininkių.

ELTA

Ką italas M. Materazzi pasakė prancūzui Z. Zidane?

Kaip teigė Zinedine Zidane atstovas, Prancūzijos rinktinės kapitonas per sekmadienį vykusį pasaulio futbolo čempionato finalo pratęsimą galva smūgiavo italui Marco Materazzi į krūtinę dėl to, kad šis padarė „labai rimtą pastabą“, praneša BBC.

Atrodė, kad Z. Zidane sureagavo į kažką pasakytą ir buvo pašalintas iš aikštės už grubų elgesį su varžovu.

„Man jis teigė, kad Materazzi pasakė kažką labai rimto, tačiau jis nenorėjo sakyti ką“, — „BBC Five Live Sport“ teigė Prancūzijos rinktinės kapitono atstovas Alain Migliaccio.

Šaltiniai Prancūzijoje tvirtina, kad M. Materazzi, ko gero, bus įžeidęs Z. Zidane šeimą.

Pats italų gynėjas nekalbėjo vie-

šai apie šį incidentą, išskyrus pareiškimą, kurį padarė siekdamas paneigti Paryžiuje įsikūrusios antirasistinės grupės „SOS Racism“ pirmadienį išplatintą pranešimą, neva jis pavadinęs Z. Zidane „šlykščiu teroristu“.

„Tai absoliutus melas, aš jo nevadinu teroristu. Aš neišsilavinęs. Aš net nežinau, ką šis žodis reiškia“, — visai italų rinktinėi sugrįžus į Romą, M. Materazzi citavo Italijos naujienų agentūrą „Ansa“.

„Visas pasaulis matė, kas įvyko tiesioginės transliacijos metu“, — pridūrė jis.

BBC radijas pasitelkė skaitymo iš lūpų specialistę Jessica Rees, kuri peržiūrėjusi vaizdo įrašą italų kalbos vertėjams pateikė savo fonetinę ver-

Italai nustebino futbolo gerbėjus

EDVARDAS ŠULAITIS

Praėjus lygiai mėnesiui nuo Pasaulio futbolo pirmenybių. Vokietijoje pradžios ir sužaidus 64 rungtynes, liepos 9 d. pagaliau paaiškėjo nugalėtojai. Kaip jau, be abejo, daugumas skaitytojų girdėjo, čempionų taurę bei aukso medalius iškovojo Italijos rinktinė, kuriai šie apdovanojimai atiteko gan netikėtai.

Pavyzdžiui, prieš čempionatą Lietuvoje buvo apklausa — kas taps nugalėtojais? Iš 23 apklaustųjų sporto darbuotojų bei žiniasklaidos atstovų nė vienas nepasisakė už Italiją. Dauguma jų aukšą skyrė Brazilijai, o po kelis balsus gavo Anglija, Vokietija ir Argentina. Viena spėjikė buvo arčiausia tiesos — ji pirmąją pažymėjo Prancūziją, kuri, kaip žinome, gavo sidabrą.

Nuvylė Pietų Amerikos atstovus

Apskritai, šios pirmenybės nuvylė Pietų Amerikos atstovus, kurių nei viena komanda nepateko į pusfinalius. Medalius pasidalijo vien europiečiai: be italų aukso ir prancūzų sidabro, bronzos apdovanojimai atiteko šeiminkams vokiečiams, kurie rungtynėse dėl III vietos įveikė energinguosius portugalus.

Reikia pasakyti, kad italai taurę laimėjo ne taip jau lengvai, nes reguliarius rungtynių laikus baigėsi lygiomis 1:1. Rezultatas nepasikeitė ir po dviejų 15 min. pratęsimų. Tačiau italams laimė nusišypsojo, mušant 11 metrų baudinius. Čia jiems geriau pasisekė ir seriją laimėjo 5:3, o tada jų džiaugsmui nebuvo galo.

Prancūzams gerokai pakenkė jų komandos žvaigždė Zinedine Zidane (jis sevasiškams pelnė vienintelį įvartį visame susitikime), kuris, likus apie 10 min. iki pratęsimo pabaigos, dėl nesportiško elgesio (smūgio galva į italų žvaigždės krūtinę) buvo išvartas iš aikštės. Toks jo elgesys dar ir po savaitės nebuvo supastas ar pateisintas.

Beje, Italijai šis laimėjimas jau buvo 4-asis tokio pobūdžio varžybose. Italai pergalės šventė 1934, 1938 ir 1982 metais, tuo tarpu Prancūzija čempionų titulu buvo pasipuošusi tik kartą — 1998 metais, kada ji buvo varžybų šeimininkė.

Italai netoli aukso buvo ir 1994-aisiais, kada buvo rungtyniaujama JAV. Tuomet jie žaidė finale su brazilais ir šie laimėjo, tik mušant baudinių seriją (3:2).

Šeiminkai vokiečiai, nepai-

sant, kad tris kartus buvo laimėję čempionatą (1954, 1974 ir 1990 m.), šį kartą turėjo pasitenkinti bronzą.

Labiausiai nuskriausti liko brazilai, kurie žaidė visuose 17-oje pasaulio čempionatų ir penkiuose iškovojo aukšą. Beje, pasaulinėje kvalifikacijoje jie buvo I vietoje, bet iškrito ketvirtfinalyje.

Pasiruošimai kitoms pirmenybėms

Atrankinės varžybos būsimam pasaulio čempionatui jau prasidės ši rudenį. Lietuvos futbolininkų nelaimė, mūsiškių grupėje žais abu pasaulio pirmenybių finalistai — italai ir prancūzai, o taip pat į ketvirtfinalį patekusi Ukrainos komanda.

Televizijos ekranuose stebėjus apie 45 praėjusių pasaulio pirmenybių susitikimus, buvo proga matyti gan gerų rungtynių, nors teko labai nusivilti teisėjavimu. Tai pastebėjo ir šių varžybų organizatoriai, ypač nepatenkinti teisėjo iš Rusijos darbu, kuris parodė rekordinių skaičių geltonų bei raudonų kortelių. Kai kurių nuomone, tokiam teisėjui reikėtų duoti bent geltoną kortelę.

Tačiau pasaulio futbolo pirmenybės jau praeitis, ir dabar komandos, po trumpos pertraukos, pradės pasirėngimą kitam čempionatui, įvyksiančiam po 4 metų. Atrankinių varžybų pradžia — jau šių metų rugsėjo mėnesį.

DRAUGAS

USPS-161000

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00.

Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to

Draugas - 4545 W. 63rd Street,

Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00

• 3 mėn. \$45.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$135.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$70.00 • 1/2 metų \$53.00

• 3 mėn. \$35.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$80.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$40.00

Užsakant į Lietuvą:

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Tik šeštadienio laida oro paštu

Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00

Tik šeštadienio laida reguliariu paštu

Metams \$68.00

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

redakcija@draugas.org

Administratorius

administracija@draugas.org

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

NELIKĘ NUOŠALYJE PRIEŠ 60 METŲ

EDMUNDAS SIMANAITIS

Lygiai prieš 60 metų, liepą, Sūduvos krašte okupanto baudėjai keliomis kovinėmis operacijomis likvidavo tiesiogiai Tauro apygardos štabui pavaldų Vytenio laisvės kovotojų būrį. Būrio organizacinius pamatus padėjo apygardos štabo ryšininkas ypatingiems reikalams Kazimieras Matulevičius – „Radvila“. Šio kovinio vieneto istorija aprašyta Edmundo Simanaitio dokumentinėje apybraidoje „Nelikę nuošalyje“, 2003. Jos nekartojant paminėtini keli būdingi įvykiai.

1946 m. liepos 3 d. Ažuolų Būdų kaime sribai sulaikė duonaujantį „Žalgirio“ rinktinės partizaną

Vytenio būrio I-ojo skyriaus vadas, psk. Jurgis Bekampis — „Šalmas“.

kad MVD pradėtų kaimų šukavimo operaciją. Vytenio būrio vado „Žaibo“ tėviškoje baudėjai rado ginklų, štabo dokumentų, sprogmenų. Liepos 19 d. Vilniuje slapta („neglasno sniat“, rus.) suimamas „Žaibas“ (kitame šaltinyje minima ankstesnė sulaikymo data – liepos 14 d.), kuris neatlaiko psichologinio ir fizinio čekistų smurto. Liepos 21 d. suimamas Vilniuje „Husaras“, surengiamos pasalos Marijampolės mieste ir valsčiuje, taip pat Sasnavos, Liudvinavo, Gudelių valsčių kaimuose. Liepos 24 d. vienuolika suimtųjų patenka į Lukiškes.

Lapkričio 29 d. MVD karo tribunolas nuteisia myriop būrio vado adjutantą gr. Algimantą Gustaitį – „Kimą“, skyrių vadus – psk. Jurgį Bekampį – „Šalmą“, psk. Alfonsą Žukauską – „Lizdeiką“, kovotoją Vincą Baroną – „Vyšnėlį“. Visi keturi sušaudyti Vilniaus KGB kalejimo rūsyje 1947 m. kovo 26 d. Pastato sienoje iškalti jų vardai. Kovotojų palaikai buvo pakasti Tuskulėnuose, o palaidoti Marijampolėje tik 2001 m. Kiti 7 kovotojai nuteisiami 10 metų Gulago: Sigitas Akelaitis – „Vineta“, Stasys Gudaitis – „Husaras“, Juozas Kiniauskas – „Balandis“ (nukankintas Magadane); Kazys Klimas – „Aras“ (nukankintas Magadane); lt. Bronius Petrauskas – „Šarūnas“, žuvęs kautynėse 1949 m. vasario 12 d. (jo kūnas, kartu su kitų keturių žuvusių kovotojų palaikais, buvo niekinamas prie Kazlų Rūdos sribyno); Kazys Rainys – „Akmenėlis“; Edmundas Simanaitis – „Meilutis“; vyr. lt. Jonas Valaitis – „Žaibas“, „Viesulas“ (už išdavystes buvo atiduotas ir Partizanų Karo lauko teismui); Justinas Vosylius – „Sidas“. „Vineta“, „Akmenėlis“, „Viesulas“ ir „Sidas“ sugrįžę iš lagerio mirė Lietuvoje.

Okupanto „teisena“ pavergtoje šalyje paradoksali visais atžvilgiais. Vyteniečių likimai tai patvirtina – milijoną kartą represijas vykdė okupanto baudėjai, dangstydami „klasių kovos“ pseudomoksliniu principu; tardytojai ir teisėjai kalbėjo svetima okupanto kalba; vadovavosi okupanto kodeksu, kurio 58 straipsnis (tėvynės išdavimas – „izmena rodini“), skamba kaip pa-

Vytenio būrio vadas, adjuntas gr. Algimantas Gustaitis — „Kimas“.

DANUTĖ BINDOKIENĖ

LAUKTINA KNYGA

Jau pasigirdo žinios, kad buvęs Darbo partijos vadovas Viktoras Uspaskichas veltui laiko gimtojoje Rusijoje neleidžia. Jis daro tai, ką paprastai ir Amerikoje (ir kitur), atsidūrę už visuomenės pagarbos ribų ar pradėję savo aukštą vietą, daro politikai (net politikų virejai, indų plovėjai, tarnaitės) – jie rašo knygas, žadėdami „atidengti visas paslaptis, pažvelgti į slapčiausius užkulius“. Juo daugiau tų masinančių „uždangų“ praskleidžia, tuo didesnis susidomėjimas knyga. Laimingiejiems pavyksta savo kūrybą prakišti net į Hollywood filmų pramonę ir ilgainiui savo pavardę pamatyti ekrane.

Jeigu tikrai Viktoras Uspaskichas rašo atsiminimus, tai turėtų būti ne tik įdomi knyga, bet suvirpinti Lietuvoje ne vieno, svarbiu save laikančio, politiko kinkas. Jeigu ne pats Viktoras Uspaskichas, tai jo neišsėmiamos kišenės ir įtaka suviliojo ne vieną tvirtai įsikibti į Darbo partijos vadovo skvermus. „Jo, viską ten parašysiu“, – tvirtino Uspaskichas žurnalistinei, klausinėjusiai apie būsimą knygą. Įdomu, kodėl Lietuvos generalinė prokuratūra neįstengia šio asmens surasti ir pakviesti į Lietuvą „tik (kol kas) pasikalbėti apie jo užkulisinę finansinę veiklą“, kai žurnalistai laisvai su juo telefonu šnekasi, kada tik nori?

Galima jau dabar tvirtinti, kad tokia knyga turės dar geresnį pasisekimą kaip „Durnių laivas“. (Gaila, kad Uspaskichas nepasakė, kaip ją pavadins – gal „Durnių partija“ – sutrumpintai – DP? Nereikėtų nė dabartinių inicialų keisti...) Juk visiems bus įdomu paskaityti apie tuos, iki šiol slapstus, Lietuvos politinio gyvenimo užkulius – kas, kam, kiek ir už ką sumokėjo, kas ir kokias slepia paslaptis. Kadangi Uspaskichas, kaip besišypsantis ryklys, kurį laiką plaukiojo stambių politinių žuvų kūdroje, tad tokie „užkulisiai“, be abejo, bus įdomūs, nors galbūt per daug nieko nenustebins. Visgi tie, kuriems taikytina lietuvių liaudies patarlė „vagie, kepurė dega“, jau dabar turėtų ieškoti apsi-

gynimo priemonių, o galbūt pradėti rašyti savo knygas, kuriose parodytų „kitą medalio pusę“...

Tad galbūt ir neseniai buvęs premjeras (sunku nuspręsti, kaip jį vaidinti: buvusiu prezidentu, ar buvusiu ministru pirmininku?) turėtų pergaltuoti savo užmojų asfaltuoti kelius į savo sodybą. Dulkančys kekeliai tikrai būtų naudingesni, nes galėtų dulkių debesėliuose paslėpti tai, ko jis nenorėtų viešai rodyti. Esant politinės karjeros aukštumose Algirdui Brazauskui buvo mesta daug priekaištų ir kaltinimų, bet jie nedelsiant nusliugdavo, lyg vanduo nuo žąsies plunksnų. Kadangi A. Brazauskas nugara jau nėra atremta į premjero (ar prezidento) kėdės atlošą, ne taip lengva bus nuo tų kaltinimų išsisukti. Juk panašiai atsitiko ir buvusiam Illinois valstijos gubernatoriui George Ryan – kol jis sėdėjo gubernatoriaus rūmuose, išvengė patraukimo atskaitomybės už „miglotus darbelius“, ypač esant valstijos sekretoriumi. Užbaigus kadenciją, daug laiko reikėjo praleisti kaltinamųjų suole, kur patys artimiausi jo draugai ir bendradarbiai, gelbėdami savo kailį, liudijo prieš buvusį viršininką. Ilgainiui visgi laimėjo teisingumas ir George Ryan pripažintas kaltu. Kas žino, gal panašaus likimo susilauks ir buvęs Lietuvos premjeras, ypač jei toje Viktoro Uspaskicho knygoje ir A. Brazauskui bus skirti keli puslapiai, atsakant į klausimus: „kas, kam, kiek, už ką“... Taip praeina pasaulio garbė.

Antra vertus, Uspaskicho knyga galės būti panaudojama, kaip vadovėlis politinių mokslų studentams, o gal net Lietuvos gyventojų švietimui apskritai, įrodinėjant, kad nereikia per greitai pasitikėti gražiais pažadais, net paremtais „mažomis dovanelėmis“. Kad lietuvių charakteriui yra artimesnis žemaitiškas atsargumo bruožas – pagyvėsim, pamatysim – o ne lakstymas paskui kiekvieną „bačkininką“ (tai senas terminas agitatoriams, kurie kalbas sakydavo turgaus aikštėse pasilipę ant statinės), kuris net nemano tesėti savo pažadų.

sityčiojimas iš nelaisvės patekusio kario, gynusio savo pavergtą tėvynę nuo agresoriaus.

Knygoje „Nelikę nuošalyje“ išvardyti 39 okupantai – baudėjai, vykdę karo ir genocido nusikaltimus Lietuvoje, nuo leitenantų iki generolų. Sąrašas toli gražu neužbaigtas, bet dar nėra tikrumo, kad artimiausiu metu tarptautinė Temidė pakartotų jiems Niurnbergo nuosprendį.

Buvo sumanyta paprašyti išlikusių vyteniečių ir ryšininkų atsakyti į tris klausimus. Atsakymai pateikiami pagal klausimus, pavardžių abėcėlės tvarka ir įvardijant partizaniniu slapyvardžiu, pradedant apygardos štabo ryšininku.

– Koks įvykis ar asmuo iš pasipriešinimo okupacijai meto labiausiai įsiminė?

Vytauto rinktinės vado „Vampyro“ ryšininkė Joana Jankauskaitė — „Džiugūnė“.

Nukelta | 4 psl.

NELIKĘ NUOŠALYJE...

Atkelta iš 3 psl.

„Radvila“: Pagal užimamas pareigas daugiausia teko bendrauti su Laisvės kovos sąjūdžio vadais. Mane, jaunuolį, stebino vadų asmenybės, jų ryžtingas, pasiaukojantis darbas kovoje su okupantais ir tėvynės išdavikais. Tai amžiną atilsį BDPS prezidiumo pirmininkas Vincas Seliokas – „Gintautas“, Tauro apygardos vadai Zigmąs Drunga – „Mykolas – Jonas“ ir Antanas Baltūsis – „Žvejys“. Žuvus „Mykolui – Jonui“, „Gintautas“ ir „Žvejys“ tapo rėsi, kaip reikėtų sudaryti vieną bendrą visos Lietuvos ginkluoto pasipriešinimo vadovybę, vadovaujantis neabejotinomis moralinėmis nuostatomis. Telydi juos amžina garbė.

„Rūta“: Man labiausiai įsiminė brolio Kazimiero Akelaičio – partizano „Vėtros“ sužeidimas ir pastangos jį išgelbėti. Kam įdomu, teper skaito skyrių „Nemergiška Rūtos stiprybė“ iš knygos „Nelikę nuošalyje“. Galiu tik papildyti, kad į Eigulių kapus važiuojant, brolis Petras visą kelią per Kauno miestą klūpojo apsikabinęs Kazimiero karstą. Laidoti padėjo brolio Petro bendrakursiai medikai. Nežinau, ar būtų likusi gyva mamytė, nes kai atidengė karstą, ji kaip pašauta krito žemėn... Kol buvo užkasinėjamas karstas su Kazimiero palaikais, mamą gaivino medikai. O tėvelis verkdamas balsu

Žalgirio rinktinės atskirosios kuopos vadas lt. Bronius Petrauskas – „Šarūnas“.

šaukė, kad ir Mama jo nepaliktu. Tik užkasus kapo duobę, mamą pasisekė atgaivinti. Ji atsistojo ir paklausė: „Ar sugiedojom Viešpaties Angelą?“ ir tuojau pat pirmoji pradėjo... Tikėjimės sugrįžę į namus daugiau pasimelsti, bet, vos tik išengėme į vidų, tuojau užgriuvo stribai ir pradėjo didžiulę kratą. Visus pašalius išieškojo, bet, neradę ko ieškojo, pasišalino. Nepajėgėme nei melstis, nei giedoti, nei valgyti. Visi tylomis į lovas... Niekam nelinkiu tokių laidotuvių.

„Husaras“: Pirmas areštas 1945 m. liepą. Basą, pusnuogį enkavedistai varinėjo po aplinkinius kaimus, darydami kratas, ieškodami besislapstančių partizanų, ir trys paros tardymų, – „Kur broliai, kur broliai?“ Niekas neišgavė, paleidžia be dokumentų. 1946 m. sausį žūsta brolis Jeronimas – „Šernas“. 1946 m.

Vytienio būrio 3-jojo skyriaus laisvės kovotojas Justinas Vosylius – „Sidas“.

balandį paskutinį kartą, to nenujausdamas, susitinku su broliu Antanu – „Perkūnu“, Stirnos rinktinės Vilko būrio partizanų jų stovyklavietėje. Po dviejų mėnesių brolis, lydėdamas Tauro apygardos vadą „Mykolą – Joną“, kartu su vadu ir kitais kovotojais žūsta kautynėse Agurkiškių kaime. Nuo tada mano ryžtas sekti brolių pėdomis tapo nedviprasmiškas.

„Džiugūnė“: Iš pasipriešinimo periodo labiausiai įsiminė diena, kai Tauro apygardos Vytauto rinktinės štabavietėje, dalyvaudant rinktinės vadui Vytautui Gavėnui – „Vampyrui“, iškilmingai prisiekiau... Vadas buvo narsus ir ryžtingas kovotojas. Jis vienas iš Tauro apygardos kūrėjų. Nuo tada, pasirinkusi „Džiugūnės“ slapyvardį, tapau laisvės kovų dalyve – ryšininke „Džiugūnė“. („Džiugūnė“ buvo drąsi, veikli ir pareiginga kovotoja. Okupanto baudėjų sukurptose bylose yra „Vampyro“ 1947.08.15 rašytas raportas dėl „Džiugūnės“ apdovanojimo juostele „Už uolumą“.)

„Kovas“: Įsiminė priesaika Vytienio būrio vadovybei ir įsitikinimas, kad teisingai pasielgiau, siekdamas dalyvauti pasipriešinimo okupacijai veikloje. Tėvas, su kuriuo neturėjau paslapčių, nes jį gerbiau ir mylėjau, mano pasiryžimui įsijungti į pasipriešinimo okupantui kovą, nepritarė: „Žūsi“ – sakė jis. Tačiau aš to nepaisiau, nes buvau įkvėptas gimnazijos mokytojų reikiamo patriotizmo ir vidinio jaunystės polėkio. Būrio vado „Žaibo“ netikėtas apsilankymas mano tėviškėje ir jo atnešta žinia apie Vytienio būrio išdavystę privertė mane skubiai slėptis. (Tuo metu „Žaibas“ jau buvo palaužtas ir paleistas su MVD užduotimi surasti Tauro apygardos štabavietę. Gebistai suteikė jam „Laukinio“ slapyvardį ir gražino lengvąjį ginklą.)

„Anbo“: Mane stipriai sukrėsdavo masiniai gyventojų trėmimai. Su meile ir didele pagarba prisimenu mokytojus: kunigą Gustaitį, mokytoją Mariją Čaplikienę, Vincą Bazilevičių ir kitus. Aš, kaip ir kiti vyteniečiai, norėjau kuo daugiau prisidėti prie partizaninės veiklos. Negaliu pamiršti savo arešto dienos ir enkavedistų tardytojų brutalumo.

„Meilutis“: Vienu iš ryškiausių vyteniečių kovinės veiklos epizodų

laikyčiau geležinkelio tilto susprogdinimą Marijampolės – Vinčų ruože 1946 m. vasario 19 d. Vasarį buvo tremiami Lietuvos piliečiai iš Tauragės, Kauno, Marijampolės ir Lazdijų apskričių. Maskvos užduotį vietiniai kolaborantai padidino bemaž keturis kartus. „Žaibas“ ir „Šalmas“, vykdydami „Mykolo – Joną“ įsakymą stabdyti gyventojų trėmimus, tiesiogiai dalyvavo šioje kovinėje operacijoje. Tačiau tai nepakeitė okupanto planų, nors stipriai išgąsdino trėmikus. Sutačius tiltą, nelaimėlių ešelono priekyje buvo stumiamas sunkiai pakrauta platforma, o gale traukinio prikabinas vagonas su kulkosvaidžiais ginkluota papildoma baudėjų palyda. Savo bendražygį „Šarūną“, vėliau paskirtą atskirosios kuopos vadu, partizanų leitenantą už narsą, išvalgumą ir šaltakraujiškumą laikau laisvės kovotojo pavyzdžiu.

„Puriena“: Daug mačiau kovotojų, pasiryžusių paaukoti savo gyvybę už tėvynės laisvę. Mačiau jų ryžtą, nuovargį ir nepaprastą drąsą. Suminėti pavardes (arba slapyvardžius) neįmanoma, nes atmintis silpnėja ir daug ko neprisimenu. Tačiau vieną kartą, kai partizanai išsėjos mano tėviškėje, užėjo rusai ir stribai, ieškodami laisvės kovotojų. Laimei suspėta laiku pasislėpti. Tąsyk viskas baigėsi laimingai.

– Ko išmokė gulago ir tremties metai?

– **„Radvila“:** Tai buvo žiauri gyvenimo mokykla. Žmogaus galios ribotos. Tačiau ir nepakeliamomis genocidų sąlygomis, kai žmonės naikinami fiziškai ir luošinami dvasiškai, su Dievo pagalba, žmogus ištvėria visas kančias, užsigrūdina ir lieka nepalaužtas ir nenugalimas.

„Rūta“: Tėvynę mylėti išmokome nuo mažens. Ta meilė buvo tokia stipri, kad jos nepajėgė išplėsti nei lageriai, nei tremtys, nei dabartinės laisvos Lietuvos valdžios. Nelaisvė, lageris – tai žeminamo ir trypiamo žmogaus gyvenimas. Sunkus darbas, beveik badas, sustojus minutei pailsėti, sargybinių rusiškų keiksmažodžiai, šaukiant ant pečių išrašytą numerį D-1-67, nieko gero neišmokė. Buvo paaukota jaunystė ir sveikata. O tremtis?! Tremtyje anglių kasykloje žuvo mano vyras

Partizanų ryšininkė Onutė Akelaitytė – „Rūta“.

Gediminas Klyvis. Likau su trimis mažamečiais vaikais ir dideliu rūpestiu, kaip vyro palaikus parsigabenti į Lietuvą. Šiaip taip parvažiavome. Vaikai maži, sveikata silpna, Lietuvoje gyventi neleisdžia, veja atgal į Sibirą, reikalauja, kad per 24 val. aš išvažiuočiau. Bet aš trumpai atsakiau Marijampolės (tada dar Kapsuko) saugumui: „Pati niekur nevažiuosiu, norite – vežkite“. Tai buvo baisus metas, vos neišprotėjau. Tai toks buvo mano lagerio, tremties ir sugrįžėles gyvenimas. Visą laiką kova dėl to vargano išgyvenimo.

„Husaras“: Lagerių „kurortuose“ pašliję sveikata. Patekau į Mingo Abezės invalidų lagerį. Ryžausi pramokti anglų kalbos. Ten teko bendrauti su įvairių profesijų ir labai skirtingo amžiaus žmonėmis. Kartą užkalbinu fizikos mokslų daktarą profesorių Antaną Žvironą, pasisakau ko rengiuosi imtis, o jis man: „Vaikeli nevar. Pasižiūrėk, kas dedasi aplinkui. Jeigu tu sugebėsi išlikti tuo, kas esi, bus didelė laimė“. Nesigailiu, kad šiek tiek pramokau angliškai, bet džiaugiuosi, kad išsaugojau tai, ką man davė tėvai ir Rygiškių Jono gimnazija: tėvynės meilė, neblogą gimtosios kalbos mokėjimą.

„Džiugūnė“: Toji žiauri tikrovė išmokė suprasti, kad Gulago vergovėje kankinamas kūnas stiprina sielą, žadina norą išgyventi ir neprarasti laisvės troškimo. Visada prisimindavau poeto Bernardo Brazdžionio žodžius: „Kas laisvas, tas ir kalėjime laisve žais“.

„Kovas“: Lagerio tikrovė padėjo man suprasti bedon papuolusį ir reikalingą pagalbos draugą ir artimą žmogų. Išmokė būti nuosekliam, nekeisti savo įsitikinimų ir idealų, vertinti tikrą draugystę, kurią teko patirti Gulage iš bendraminčių, padėjusių man išgyventi.

„Anbo“: Niekomet neprarasti vilties, būti optimistu, visuomet laikytis duoto žodžio.

„Meilutis“: Dar Lukiškėse kalint, o Gulage juo labiau, visa, kas siejosi su tėviške, su mokykla, su bažnyčia, tėvynės nepriklausomybe, staigiai apsigaubė švento idealumo skraiste. Stiprėjo ir brendo siekimas ištrūkti iš šio pragaros. Tėtis, šaulys, jau visi metai vargo Uralo kasyklose. Brolis, sesuo kurį laiką slapstėsi nuo išvežimo. Rimtos gyvenimo patirties dar negalėjau turėti. Ir mergina dar nebuvo bučiuota. Bet sukaupę dorinių pradmenų užteko, kad nenuskėsčiau urkų siautėjimo, patyčių, badmiriavimo ir katorginio darbo maišalynėje. Visiems laikams užgesinau mėginimus keiktis, o ypač vartoti genitalijų rusiškus pavadinimus ir motinos vardą bjaurojančias variacijas. Negreit išmokau gerbti kitataučius ir bendrauti su jais. Niekada nenusilpo noras siekti mokslo. Atsirado poreikis domėtis komunizmo teorijos ir praktikos antihumanizmu, absurdaus ir nusi-kaltimais.

„Puriena“: Sunku atsakyti, bet tai buvo viltis ir tikėjimas tėvynės laisve. Niekas mums vilties nepardė, bet tikėjome, tikėjome, kad tėvynė bus laisva. Tai buvo paties Dievo duota viltis, kurios mes niekada nepraradome.

– Kokią įsivaizduojate atsi-kūrusios tėvynės ateitį?

„Radvila“: Tikiu, kad nepriklausoma Lietuvos valstybė taps klestinčia, laisva, darnios demokratijos šalimi, be apsišaukėlių „gelbėtojų“, be apsimetėlių politikierių, be

NELIKĘ NUOŠALYJE...

visokio plauko tautos išdavikų. Su melu, klastomis, apgaule mums ne pakeliui. Noriu tikėti, kad mūsų tėvynė jau niekada nepatirs okupacijos ir genocido kančių pasikartojimo. Vardan tos Lietuvos vienybės tezydi!

„Rūta“: aš išivaizdavau, kad mes paukioje jaunystę už tėvynės laisvę be okupantų. Vargome lageruose, tremtyje, budėjome prie Seimo rūmų, skubėjome į „Baltijos kelį“. Visa tai darėme tikėdami, kad turėsime teisingą ir sąžiningą valdžią! Deja, jau pirmaisiais nepriklausomos Lietuvos metais susidūriau su neteisybe, kada negrąžino 3 ha žemės prie pat sodybos (o buvo 37 ha tėvų žemės). Pastatus degino, kad neapsigyventume. Sielvartą kelia stovintis likęs vienas gyvenamasis namas ir jau apleistas sodas...

Keista, pagalvojus, kodėl sribų valstybinės pensijos didesnės, nei mūsų, laisvės kovų dalyvių? Tėvynėje teisybės neliko. O apie kokią dorovę galima kalbėti, kada televizija rodo nuogybes, kada viešai sakoma, kad pirma reikia išsigulėti, o tik tai paskui galvoti apie santuoką? Prasti pavyzdžiai jaunimui. Vaikai paliekami arba valdiškuose namuose, arba pas paliegiusius tėvukus. Tėvai išvažiuoja pinigų užsidirbti į užsienį. Valdžioje viena partija teršia kitą, o visi nesąžiningi. Šiuo metu teisingos, doros, sąžiningos, religingos Tėvynės ateities nemačiau. Dieve duok, kad gerį, teisingumą sukurtų ateities jaunimas. Bet maža vilties ir aš jau to nesulauksiu.

„Husaras“: Jeigu išsaugosime ir apginsime nepriklausomybę, visa kita priklausys nuo mūsų pačių. Esu optimizmo nepraradęs realistas.

„Džiugūnė“: Savo tėvynę ateityje matau nepriklausomą, klestinčią, garbingą Europos šalį, kurios gyventojai jaučia atsakomybę tėvynei ir suvokia, kad Lietuvos valstybės piliečio garbą kiekvienas žmogus pats sau dovanoja.

„Kovas“: Svarbiausias mano idealas – teisingumas. Tikiu gėrio pergalę prieš blogį. Tikėjimas, viltis – tai gėrio ir žmogaus gyvybės duona. Nors gyvenimo saulutė jau leidžias, bet tvirtai tikiu mūsų tėvynės šviesia ateitimi. 50 metų okupacijos pasekmės bus pašalintos. Žmonija, iškentusi daugiagalvės raudonosios blogio ir melo (kur teisingumas!) hidros ir rudojo slibino sukeltas nektis, baisumus, pakils kaip Fe-nik-sas iš pelenų, ir palaipsiui išvies-pataus gėris ir teisingumas. Svarbiausio ir brangiausio – laisvės jau sulaukėme. Kreipiuosi į mūsų – jaunimą: būkite kantrūs ir teisingi tėvynės patriotai.

„Anbo“: Komunizmo bacilos dar tebevargina tautos kūną, bet, tikiu, – pasveiksime. Tėvynės ateitį matau gražią ir orią Europos tautų šeimoje.

„Meilutis“: Lietuva dar ilgai bus paribio valstybė. Rytuose tebetvyro ta pati didžioji grėsmė – net nelabai slepiamos imperinės ambicijos. Baltijos šalys Rytų generalams – tik laikinai prarastas teisetas grobis, kurį maga kuo veikiau susigrąžinti. Turime tvirtą, patikrintą išorinių sienų saugumo garantą esame – NATO šalis. Tačiau vidaus politikoje mes apgailėtina silpni. Vietiniai pseudopranašai ir svetimkalbiai „tautos gelbėtojai“ juokingai mažais pinigais, net gu-

bernijos masteliu matuojant, jau nebe pirmą kartą stipriai drebiną valstybingumo pamatus. Pamaloninus alumi ir menkaverčiais niekučiais gyventojus, balsuotojų šuoliu padaugėja, o rinkėjų mažta. Tai realus pavojus „demokratinio būdu“ sugriauti nepriklausomą valstybę. Visuomenėje akivaizdi pilietinės bei politinės brandos stoka. Šiam svarbiam nacionalinio saugumo reikalui deramo dėmesio iki šiol nebuvo skiriama. Neretas pilietis tapatina valdžią su Valstybe. Tai didelė klaida. Noriu tikėti, kad ateities Lietuva, nors ir pavėluotai, nusikratys sovietinio palikimo likučius negrįžtamai.

„Puriena“: Neapsakomas džiaugsmas atbūdančios tėvynės laisvė! Išivaizdavau, kad visi tuo džiaugiasi, to trokšta ir to siekia. Ne iš karto supratau, kad nemažai yra norinčių pakenkti tėvynei. Tačiau dauguma žmonių nuoširdžiai siekia išsaugoti nepriklausomybę ir pilietines laisves.

Gaila, kad aš dėl sutrikusios sveikatos nedaug ką galiu padėti. Kiek pajėgiu, tiek stengiuosi, kur man įmanoma dalyvauti. Tikiu, kad jei ne mes, tai mūsų vaikai ir vaikaičiai sulauks tikrosios saugios laisvės.

Pabaigos žodis. Juodųjų sukakčių proga nei gėlių, nei padėkų, nei apdovanojimų nepriimta teikti. Išimtis – išejusiems į Amžinastį. Bendražygių šventa pareiga prisiminti žuvusius bei mirusius bendražygius ir svarbiausią kovų tikslą. Nuomonių ir vilčių įvairovė mūsų, išlikusių, neskiria, o vienija, nes žvelgiame į Ateitį viena kryptimi: Valstybės nepriklausomybė – buvo ir liko pati didžiausioji vertybė.

Portretus piešė dizaineris Darius Simanaitis (knygos autoriaus sūnus) iš rastų senų nuotraukų. Portretai buvo panaudoti Edmundo Simanaičio knygoje „Nelikę nuošalyje“.

Apylinkėje žuvusių partizanų kapas, Andrioniškio kapinėse.

O. Rušenienės nuotr.

Kalbėdamas apie gamybos priemonių suvisuomeninimą, Jonas Paulius II kalba visiškai aiškiai – susidaro iliuzija, jog valstybės valdoma ekonomika neva esanti geresnė už atskirų individų valdomą ekonomiką, nes jų tarpusavio konkurencinėje kovoje pradingsta racionalumas.

Jonas Paulius atmeta suvisuomeninimą, kaip grupės valdomą ekonomikos modelį, ir taip atskleidžia pasaulio racionalaus valdymo principo ydinumą.

Istorija yra paslaptis, kurioje mes jaučiamės pasimėtę. 1990 metų kovo 11-oji yra kaip tik toks atvejis. Mes iki šiol negalime pasakyti, kas nulėmė tokį skirtingų veiksmų santykį, atvedusį mus į laisvę. Čia susikerta skirtingi istorijos aiškinimai. Anot marksistų, istorija esanti imanentinis reiškinys, – ji veikianti iš vidaus, kaip gamybos procesų fenomenas. Tai, atseit, esanti bazė. O visa kita, žmonių dvasiniai poreikiai, jų tikėjimas ir kultūrinis gyvenimas, esą tik antstatas, gamybos proceso išdava. Visuomenė turinti ateiti į komunizmą ne išvengiamai, kaip saulės užtekėjimas, atėjus skirtingai valandai. Marksizmo pergalė nušviesinti nepriklausomai nuo to, kaip mes gyvensime ir ką darysime.

Krikščioniškas istorijos pagrindas yra Apvaizda, kurios turinys ir filosofija yra labai sudėtingi. Istorija yra ne vien tik savyje. Ji neveda niekur. Tai – skausmas ir ašaros, žmogui niekuomet nepasiekiant geidžiamo galutinio rezultato.

Tačiau blogis netriumfuoja. Apokalipsė sako, jog ne tik tai nugalė Dievas. Apokalipsės mūšis reiškia, jog žmogus yra kovos dėl gėrio dalyvis. Mūšis dėl gėrio negali būti laimėtas tik žmogaus jėgomis. Pagal marksizmą žmogus yra istorinių santykių visuma, – dirba, gamina produkciją, yra visuomeninės struktūros dalis, – visuomenė, o ne žmogus, esanti sistemos branduolys. Tuo remiasi visi marksizmo atsakymai į tiesos ieškojimą.

Jonas Paulius II ne tik įveda aiškų transcendentinį mąstymą apie žmogų, kaip apie būty-

EUROPOS VIZIJA JONO PAULIAUS II AKIMIS (2) JONAS KAZIMIERAS BURDULIS

bę, ieškančią gėrio, bet ir apie gailestingumą, kurio negaudamas, žmogus sistemoje kenčia. Racionalumas neduoda ir negali duoti gailestingumo. Jonas Paulius II kalba apie tą žinią, kurią Viešpats patikėjo – žinią apie gailestingumą nuodėmingam žmogui. Nei marksizmas, nei nacizmas jo nepažino, nes gailestingumas įmanomas tik per asmeninį santykį, kai aš esu pasiruošęs jį priimti, o sistemoje jam vietos nėra.

Itin svarbu pažymėti, kad Jonas Paulius II nesiekė sugriauti marksizmą, jis savo misiją matė kitur – liudyti tiesą, nes tiesa savaime sugriauja melą. Toks yra visų melo teorijų likimas, – tiesos akivaizdoje jos sugriūva.

Istorijoje supaprastintai galima kalbėti apie dvi pilietiško tradicijas – Graikijos (Aristotelis) ir Romos (Ciceronas). Politinė visuomenė ir valstybė yra tas pat, žmogus priklauso visuomenei. Minties primatas, iškilęs Renesanso epochoje, Hėgelio ir Markso buvo išvystytas į valstybės viršenybę žmogaus atžvilgiu.

Krikščioniškas požiūris viduramžiais atskiras bendruomenės sujungė tarpusavyje. Ši tradicija tuo metu buvo dar ne visiškai suvokta, Jono Pauliaus II-ojo antropologijos pagrindas yra žmogus, jo dalyvavimas kito žmogaus žmoniškume. Jis apie visuomenę kalba kaip apie subjektą, – būtent tauta, turėdama savo kultūrą, kuria politinę visuomenę. Kalbėdamas UNESCO, Jonas Paulius II sakė: „Aš

esu sūnus tautos, kuri turi daug baisios patirties. Mus kaimynai pasmerkė. Tačiau mano tauta didžiuojasi savo kultūra, o ne fizine jėga, kultūra yra aukščiau už fizinę prievartą. Tauta negali teisingai vystytis, jeigu neturi teisės būti subjektu“.

Valstybė gali vystytis ir stiprėti tik tautai būnant subjektu. Priešingu atveju ji pavergiamą. Jonas Paulius II tai kartoją savo vizitų metu visose šalyse, kurias jis lankė. Pavergta valstybė iššvaisto savo piliečių potencialą, todėl jokia grupė neturi teisės pasisavinti valdžią, nes tai naikina tautos teisę tapti subjektu, kas pasireiškia kaip vargas ir skurdas.

Valstybė, atimdama iš žmogaus atsakomybę ir kurdama savo struktūras, didina ir plečia biurokratizmą, tačiau nesugeba pasirūpinti žmogaus gerove. Jos kūrybos rezultatas – valdymo mašina, kuri sugeba reaguoti tik į materialius pokyčius.

Jono Pauliaus II-ojo idėja, apibendrinanti visuomenės ir valstybės santykį, galima išreikšti taip: tauta yra egzistencijos subjektas, o valstybė su savo aparatu gali reikštis tik tiek, kiek jos reikia jai pavestoms funkcijoms atlikti. Žmogus gyvena visuomenėje tik būdamas susijęs daugeliu įvairių santykių su kitais žmonėmis. Todėl valstybė turi tarnauti žmogui, o ne atvirkščiai. Liberalizmo idėja yra priešinga – žmogus, saugomas valstybės.

Jonas Paulius II kritiškai žvilgsniu apžvelgia ne tik valstybės presą, bet ir liberalizmo klystkelius. Ten, kur liberalai baigia diskusiją, jis ją pratęsia ir kalba apie žmogaus ir Dievo susipriešinimą. Tikroji to susipriešinimo forma pasireiškia, kai žmogus apribojamas gamybos ir vartojimo ir tampa tik jų subjektu, nes kalbama tik apie prekę. Socialistinės šalys šiuo reikalu turėjo labai sunkią patirtį. Žmogus, išpraustas tik į ekonomikos procesų rėmus ir iš esmės negalėdamas priklausyti sau ir būdamas be žmogiškų santykių, savo žmogiškumo negali išgyventi. Šie Jono Pauliaus II-ojo žodžiai mums yra labai svarbūs.

Bus daugiau

Judanti skulptūra kvies „papietauti“ dviese

Judanti skulptūrą išbandė Vilniaus meras Artūras Zuokas (d).
Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Vilnius, liepos 13 d. (ELTA) — Sostinės Odminių skvere, priešais Katedros aikštę, ketvirtadienį pristatytos lietuvių dailės gerbėjams pažįstamo jauno Portugalijos menininko Nuno Vasa judančios skulptūros bendru pavadinimu „Galimi pietūs“. Judantys meno kūriniai atidengti simboliniu laiku — vidurdienį, kai daugeliui miestelėnų prasideda pietų metas.

Atvirai miesto erdvei pritaikyti portugalų menininko kūriniai, primenantys sūpuokles dviem su stilizuotais staliukais ir dviem krėslais, kvies judraus Vilniaus skvero ir Gedimino prospekto praeivius nors trumpam atsiplėsti nuo miesto šurmulio ir pasinerti į asmeninį dialogą, mat išlaikyti skulptūrų pusiausvyrą įmanoma tik įsitaisant joje dviese.

31 metų N. Vasa skulptūros

įtraukia žiūrovus į ypatingus meninius žaidimus. Išbalansuota forma ir apgalvota komunikacijos idėja jo skulptūrose įvertinti prestižine Velazquez premija, leidusia menininkui atstovauti Portugalijai prestižinėje ESTAMPA XIII parodoje Madride (Ispanija).

N. Vasa yra baigęs skulptūros studijas Portugalijos menų mokykloje, studijavęs akmens skulptūrą Tarptautiniame skulptūros centre, tobulinęs Chelsea menų ir dizaino kolegijoje Londone, priklauso Londono šiuolaikinių menų institutui.

Žaismingomis N. Vasa skulptūromis siekiama naikinti susvetimėjimo sienas ir pažinti vienas kitą per kultūrą.

Šiuos tikslus pabrėžia ir programos „Vilnius — Europos kultūros sostinė 2009“ įgyvendintojai.

Raginama suteikti pilietybę krepšininkei

Vilnius, liepos 13 d. (BNS) — Grupė žinomų Lietuvos sportininkų, politikų, mokslininkų ir menininkų paragino šalies prezidentą suteikti Lietuvos pilietybę už Lietuvos krepšinio komandą „Teo“ žaidžiančiai amerikietei krepšininkei Kathryn Douglas.

Kreipimosi autoriai pažymi, kad norint siekti aukščiausių vietų svarbiausiose tarptautiniuose turnyruose, būtina sutelkti stipriausias Lietuvos ir užsienio klubuose žaidžiančias lietuvių krepšininkeles. Taip pat ypač svarbu tinkamai išnaudoti FIBA taisyklių teikiama galimybė į rinktinę įtraukti vieną žaidėją, gavusią šalies pilietybę natūralizacijos arba kitais būdais.

Atvirame laiške prezidentui atkreipiamas dėmesys, kad viena stipriausių pasaulio krepšininčių —

Kathryn E. Douglas — jau du sezonus rungtyniauja Lietuvoje. Dvejus metus iš eilės ji pripažįstama viena naudingiausių Eurolygos žaidėjų, šiemet išrinkta į pasaulio moterų krepšinio elito viršūnę — WNBA Visų žvaigždžių Rytų komandą.

Lietuvos moterų krepšinio rinktinė pernai pateko tarp 4 geriausių Europos komandų ir iškovojo teisę rungtyniauti Pasaulio moterų krepšinio čempionate, vyksiančiame rugsėjo 12—23 dienomis Brazilijoje. Rinktinė kelia sau tikslą pirmą kartą Lietuvos istorijoje patekti į 2008 metų olimpinės žaidynės Beijing.

Kreipimosi autoriai prašo prezidento suteikti Lietuvos pilietybę „šiai neeilinių gebėjimų krepšininkei, kurios įsiliejimas į rinktinę užtikrintų galimybę siekti aukščiausių rezultatų“.

SPORTAS

* NBA New Orleans „Hornets“ komanda pareiškė atsisakanti sezoną komandoje buvusio Arvydo Macijausko paslaugų. „Arvydo vaidmuo komandoje nebuvo toks, kokio tikėjomės. Tad priimtas abipusiai naudingas sprendimas išsiskirti. Dabar mes galėsime lanksčiau formuoti komandos sudėtį, o jis galės tęsti savo karjerą Europoje“, — „Hornets“ komandos svetainė internete cituoja generalinį klubo vadybininką Jeff Bower. Lietuvos krepšinininką ateinančiame sezone pageidautų turėti Ispanijos bei Graikijos krepšinio komandos.

* Pergalingai tarptautiniame

šachmatininkų turnyre Suomijoje („Heart of Finland Open“) rungtyniauja 3 taškus iš tiek pat galimų surinkęs bei septynių lyderių grupėje žengiantis Gediminas Šarauškas. Trečiadienį antrojo rato partijoje Lietuvos šachmatininkas nugalėjo suomį Teemu Kilp, o trečiadienį rate — kitą turnyro šeimininką Joun Soppel.

* Europos jaunių (iki 16 metų) merginų B diviziono žolės riedulio A grupės turnyrą Prahoje Lietuvos komanda trečiadienį baigė lygiosiomis 1:1 su varžybų šeimininke Čekija. Vienintelio įvarčio autorė Simona Grubliauskaitė.

Piliečių santalka kritikuoja Teismų įstatymą

Vilnius, liepos 13 d. (BNS) — Pilietinė organizacija Piliečių santalka paragino iš esmės patobulinti prezidento darbo grupės parengtą ir Seimui pateiktą Teismų įstatymo projektą.

Piliečių santalka, atlikusi išsamią įstatymo projekto analizę, teigia, jog toks įstatymas nesuteiks pagrindinio reikalingoms esminėms permainoms Lietuvos teismuose.

„Visų pirma, abejonių kelia įstatymo projekto rengėjų pastangos sustiprinti vykdomosios valdžios įtaką teismams. Tokia įtaka neišvengiamai keltų grėsmę dar didesniai Lietuvos teismų politizavimui“, — kreipimėsi į prezidentą Valdą Adamkų, Seimo pirmininką Viktorą Muntianą bei Seimo teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką Juliją Sabatauską pastebi Piliečių santalka.

Įstatymo projekte numatyta būsimų teisėjų „egzamino laikymo organizavimą“ perduoti Teisingumo ministerijai, o pretendenti į teisėjus preliminarą atranką patikėti nebe savarankiškai komisijai, bet Prezidento kanceliarijai. Tokiu būdu ir pretendenti į teisėjus atranka, ir teisėjų skyrimas, kaip Algirdo Brazauskos prezidentavimo metais, atsidurtų vienos valdžios institucijos rankose.

„Manome, kad šitoks vykdomosios valdžios įtakos teismams išplėtimas nepadės patobulinti teisminės valdžios darbo, ir siūlome tokių įstatymo projekto nuostatų atsisakyti“, — rašoma laiške.

Be to, anot pilietininkų, įstatymo projekte per mažai dėmesio skiriama teisminės valdžios veiklos viešumui užtikrinti. Jie siūlo įstatymo projektą perkelti dabar veikiančią nuostatą, kad Teisėjų tarybos posėdžiai yra vieši ir kartu apibrėžti Teisėjų tarybos pareigą apie savo sprendimus teikti informaciją visuomenei — skelbti internete posėdžių protokolus.

Prezidentas ir Seimas raginami nustatyti aiškią procedūrą, kaip piliečiams bus suteikta galimybė iš anksto sužinoti apie skiriamus teisėjus, teismų pirmininkus ir skyrių pirmininkus, susipažinti su išsamiomis jų biografijomis, kokia tvarka negatyvios informacijos apie kandidatus turintys gyventojai galėtų ją perduoti teisėjus skiriančiai institucijai.

Pilietininkams nėra pakankamai aiškūs argumentai, kodėl įstatymo projekte atsisakoma šiuo metu galiojančios nuostatos pirmą kartą skirti asmenį į apylinkės teismo teisėjo pareigas penkeriems metams — taip siekiant įvertinti, ar jis tinka dirbti teisėju. Projekte skelbiama, kad iš karto „asmuo į teisėjo pareigas skiriamas iki 65 metų amžiaus“.

„Įstatymo projektas akivaizdžiai proteguoja vieną — Vilniaus universiteto — teisės mokyklą“, — pastebi Piliečių santalka. Mat projekte, anot laiško autorių, be aiškių argumentų keičiami išsilavinimo reikalavimai pretendenti į teisėjus: šiuo metu veikianti nuostata, kad teisėju gali būti skiriamas pilietis, „turintis aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą“, papildomai nurodant, jog šis išsilavinimas privalo būti „atitinkantis pirmosios ir antrosios studijų pakopos reikalavimus“.

Toks papildymas, Santalkos atstovų vertinimu, gali užkirsti kelią Vakaruose teisinį išsilavinimą įgijusiems Lietuvos piliečiams tapti teisėjais savoje valstybėje. Pavyzdžiui, teisės bakalauro neturintis, bet teisės magistrą ir teisės doktoratą įgijęs asmuo Lietuvoje negalėtų būti paskirtas teisėju.

„Šie ir kiti visuomenei kylantys klausimai liudija, kad įstatymo projektas turi rimtų trūkumų“, — tvirtina Piliečių santalka ir siūlo prezidento Seimui pateiktą Teismų įstatymo projektą aptarti su visuomene.

Ignalinos atominėje elektrinėje — gedimas

Vilnius, liepos 13 d. (BNS) — Ignalinos atominėje elektrinėje trečiadienį vakare dėl gedimo nustojo veikti viena iš dviejų Ignalinos atominės elektrinės antrojo reaktoriaus turbinų.

„Turbina išsijungė trečiadienį 8.17 val. vakaro, suveikus bloko signalizacijai. Komisija šiuo metu aiškina, ar tai įvyko dėl personalo, ar dėl įrangos klaidos“, — sakė Ignalinos AE direktorius Viktoras Ševaldinas.

Pasak jo, generatorius jau įjungtas ir maždaug per dvi valandas tikimasi jį įjungti į tinklą.

Ignalinos AE technikos direktorius Genadijus Negrivoda pranešė, kad turbina dėl generatoriaus apsaugos grandinių gedimo išsijungė automatiškai. Reaktoriaus dėl incidento nebuvo išjungtas ir ketvirtadienio rytą veikė 750 megavatų galia.

Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (VATESI) viršininko pavaduotojas Kazys Žilys teigė, jog incidentas nesusijęs su branduoline energetika — jis įvyko dėl elektros grandies klaidos. Jis patikino, kad jokio pavojaus dėl to nėra.

Radiacija elektrinėje nepakito.

G. Kirkilas pateikė Vyriausybės programą

Atkelta iš 1 psl.

Lisabonos strategijos tikslus.

Vyriausybės programoje, be kita ko, žadama pasiekti, kad iki 2008 metų vidutinis darbo užmokestis padidėtų iki 1,800 litų, o minimali mėnesinė alga — iki 800 litų, o senatvės pensija nuosekliai būtų didinama ir 2008 metais būtų ne mažesnė kaip 650 litų per mėnesį.

Taip pat žadama „laipsniškai mažinti gyventojų, ypač gaunančių mažas pajamas, pajamų mokesčio našta, per artimiausius keturis darbo mėnesius išnagrinėti aplinkybes ir, esant finansinėms galimybėms, su-

mažinti šio mokesčio tarifą iki 20 procentų, o neapmokestinamą minimumą padidinti iki 400 litų“.

Tarp pirmųjų būsimos Vyriausybės darbų — siekis lėšas, gautas pardavus „Mažeikių naftos“ akcijas, panaudoti valstybės išpareigojimams piliečiams įvykdyti — rubliniams indėliams grąžinti, kompensacijoms už valstybės išperkama turtą ir kita.

Piliečiams turėtų rublinius indėlius programoje žadama baigti grąžinti 2008 metais.

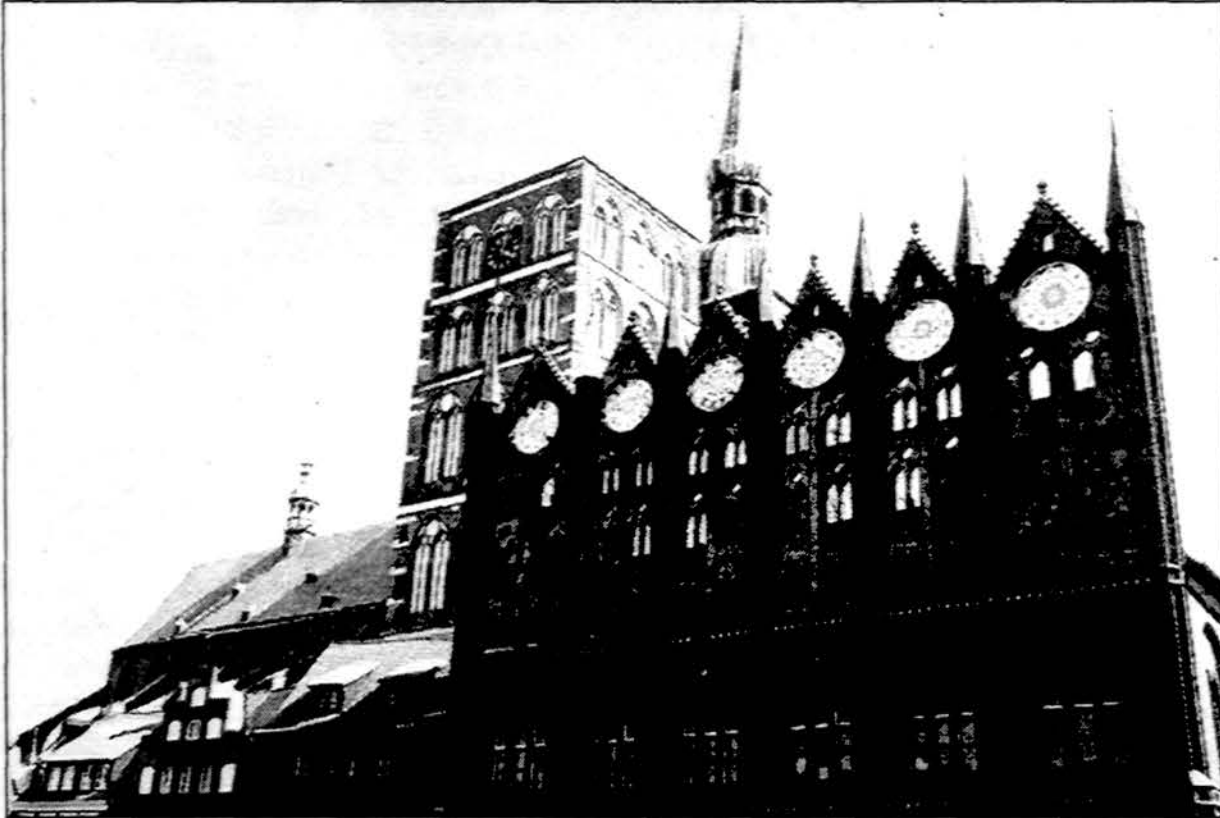
Žemės reformą žadama baigti iki 2007 metų pabaigos.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Susitiko G. W. Bush ir A. Merkel

Senjo turgaus aikštė Stralsund mieste, kuri yra įtraukta į UNESCO pasaulinio paveldo objektų sąrašą. Darkone nuotr.

Stralsund, Vokietija, liepos 13 d. (AFP/BNS) — JAV prezidentas George W. Bush ketvirtadienį Vokietijos Stralsund mieste, esančiame prie Baltijos jūros, susitikė su kanceliere Angela Merkel, su kuria aptarė politinius klausimus, o per neformalius renginius puoselėjo vis tvirtėjančią draugystę.

Per oficialią susitikimo ceremoniją Stralsund Senjo turgaus aikštėje G. W. Bush besišypsanti A. Merkel pabučiavo į abu skruostus, spaudė rankas susirinkusiems vokiečiams, priėmė statinaitę silkų ir juokais suvaidino, kaip valgo vieną žuvį.

„Atvežiau Amerikos žmonių žinią: mums garbė vadinti Vokietijos liaudį draugais ir sąjungininkais, — sakė JAV prezidentas. — Amerika ir Vokietija stovi petys į petį“.

„Mūsų bendros vertybės ir bendri interesai. Norime kartu saugoti taiką. Norime kartu remti laisvę. Dirbdami kartu tiek daug galime padaryti“, — sakė G. W. Bush.

JAV prezidentas į Vokietiją atskrido vėlai trečiadienį — jo lėktuvas nutūpė šalies šiaurėje esančiame Rostok mieste. Į Vokietiją jis užsuko pa-

keliui į Didžiojo aštuoneto (G-8) valstybių viršūnių susitikimą, kuris įvyks Sankt Peterburge ir kuriame taip pat dalyvaus A. Merkel.

G. W. Bush su žmona Laura laiku atvykus į vasaros saulės nutviekstą aikštę, jiems plojo ir Amerikos bei Vokietijos vėliavėlėmis mojavą maždaug tūkstantis kviestinių svečių, tarp kurių buvo karinio jūrų laivyno mokyklos auklėtinių dūdų orkestras.

A. Merkel, kuri vilkėjo kreminės spalvos švarkelį, Bush šeimą pasitiko su savo vyru, chemiku Joachim Sauer, kuris retai pasirodo viešumoje. Laura Bush vilkėjo tamsų kostiumėlį ir buvo užsidėjusi akinius nuo saulės.

Politinės dinastijos atstovas G. W. Bush ir pastoriaus duktė A. Merkel, augusi komunistinėje Rytų Vokietijoje, atrodytų, neturi daug bendra.

Vis dėlto per aštuonis jos darbo Vokietijos kanclerio poste mėnesius jiedu susidraugavo, ir G. W. Bush pastarosiomis dienomis gyrė jos vadovavimą tokiais klausimais kaip Talibano persekiojimas Afganistane ir prieštarų vertinamos Irano branduolinės programos pažabojimas.

Sulaikytas T. Blair lėšų rinkėjas

Londonas, liepos 13 d. („Reuters“/BNS) — Pagrindinis britų ministro pirmininko Tony Blair Leboristų partijos lėšų rinkėjas lordas Levy trečiadienį buvo trumpam areštuotas dėl įtarimų, kad perų titulai būdavo teikiami už lėšų skyrimą valdantiesiems partijai, o ketvirtadienį vėl buvo apklaustas policijoje.

Skandalas dėl „grynųjų už paslaugas“ sumažino T. Blair populiarumą ir pakurstė raginimus jam atsisakyti. Ministro pirmininko pasiuntinio Artimuosiuose Rytuose, artimo draugo ir teniso partnerio areštas jo pozicijas dar labiau susilpnino.

Leboristų partijos išdininkas lordas Levy, kuris neigia padaręs ką nors neteisėta ir kaltina policiją „visiškai be reikalo“ pasinaudojus įgaliojimais dėl areštų, vėliau trečiadienį buvo paleistas už užstatą nepateikęs jam kaltinimų, bet tyrimas vyksta toliau.

„Tai kenkia. Šis areštas atgaivina tą istoriją dėl nesąžiningų sandėrių, vieną iš daugelio Blair pasta-

rujų mėnesių problemų“, — sakė politologijos profesorius John Curtice.

„Lemiamas dalykas tas, kad Levy yra gana artimas Blair, o žiauri tiesa ta, kad Blair jau yra politiškai sužeistas... Kuo daugiau žaidžiu, tuo greičiau ateis galas“, — sakė jis.

T. Blair partija spaudimą pajuto paskelbusi, kad iš 12 verslininkų, kurių kai kurie buvo pasiūlyti į nerenkamą Didžiosios Britanijos parlamento aukštuosius rūmus, gavo beveik 14 mln. svarų paskolų.

Didžiojoje Britanijoje galioja labai sudėtinga perų titulų skyrimo tvarka. 1925 metais, po vyriausybės piktnaudžiavimo atvejų, buvo priimtas įstatymas, pagal kurį yra nelegalu pardavinėti vietas Lordų Rūmuose.

Šis skandalas kilo kovo mėnesį, ir policija atlieka tyrimą visų partijų atžvilgiu. Leboristai jiems metamus kaltinimus neigia.

Skandalas T. Blair ypač pakenkė dėl to, kad jis žadėjo leboristų vyriausybę būsiant „baltesne už baltą“, ne tokią kaip konservatorių.

EUROPA

LONDONAS

„Brent“ rūšies naftos kainos Londone ketvirtadienį pasiekė naują visų laikų rekordą, pakilusios iki 75.45 JAV dolerio už barelį. Naujasis rekordas pasiektas netrukus po to, kai iš Izraelio lėktuvo raketomis buvo apšaudyti du Beiruto tarptautinio oro uosto kilimo ir tūpimo takai bei kitą dieną po to, kai „Hizbollah“ pagrobė du ir nužudė dar aštuonis izraeliečių karius ir dramatiškai buvo išplėstas Libano puolimas.

PARYŽIUS

Paryžius ir Maskva ketvirtadienį Izraelio karinius smūgius Libanui pasmerkė kaip pavojingą konflikto Artimuosiuose Rytuose eskalavimą, tačiau JAV, nors ir paraginusios tvardyti, teigė, kad Izraelis turi teisę gintis. Prancūzijos užsienio reikalų ministras Philippe Douste-Blazy Beiruto oro uosto bombardavimą pavadino „neproporcingu karo veiksmu“ ir pridūrė, kad „visiškai realiai iškilo regioninio karo rizika“.

KIJEVAS

Komunistų partijos frakcija Aukščiausiojoje Radoje gali peržiūrėti savo sprendimą dėl dalyvavimo „antikrizinėje“ koalicijoje, jeigu jos prisijungs proprezidentinė „Mūsų Ukraina“. Tokią nuomonę žurnalistams ketvirtadienį pareiškė komunistų vadovas Petr Symonenka. Jis pabrėžė, jog jeigu bus remiama „antikrizinė“ koalicijos programa — „tai yra viena problema“, o jeigu iškils problema, susijusi „apskritai su demagogija ir deklaracijomis, tada frakcija, be abejo, priims politinį sprendimą šiuo klausimu“.

JAV

WASHINGTON, DC

Senatoriai demokratai paragino JAV prezidentą George W. Bush ne skubėti sudaryti susitarimo su Rusija, kuris atvertų jai kelią į Pasaulinę prekybos organizaciją (PPO).

JAV liko vienintelė šalis, su kuria Rusija dar neužbaigė dvišalių derybų dėl PPO. Maskvoje derybas dėl stojimo į organizaciją veda JAV atstovė prekybos klausimais Susan Schwab. Rusija viliasi, kad per šį derybų ratą bus sudarytas dvišalis susitarimas dar iki Didžiojo aštuoneto (G-8) susitikimo. „Daugelis Rusijos veiksmų rodo, kad jos vyriausybė kažin ar turi politinės valios vykdyti prisiimtus įsipareigojimus“, — sakoma 19 senatorių laiške G. W. Bush.

LOS ANGELES

JAV pramogų milžinė „Walt Disney“ planuoja atleisti dalį darbuotojų ir daugiau kaip perpus sumažinti kasmet pristatomų filmų skaičių, rašo JAV pramogų leidinys „Variety“. Pasak leidinio, „Walt Disney“ per ateinančias dešimt dienų paskelbs ketinanti sumažinti kasmet sukurtų filmų skaičių nuo dabartinių maždaug 18 iki aštuonių. Be to visi nauji filmai bus pristatomi su „Disney“ prekės ženklu, ir tai gali turėti įtakos bendrovės padaliniais, pvz., „Touchstone Pictures“, kuri kūrė brandesniame žiūrovui skirtus filmus, negu tradiciškai į šeimą orientuota „Disney“.

NEW YORK

Japonijos elektronikos milžinė „Sony“ septintus metus išlieka geriausiai JAV vartotojų vertinamu prekės ženklu, rodo kasmetinis tyrimų institucijos „Harris Poll“ tyrimas. Antroje vietoje liko JAV kompiuterių gamintoja „Dell“, tuo tarpu „Coca-Cola“, palyginti su ankstesniais metais, pakilo iš ketvirtos į trečią vietą, o Japonijos automobilių milžinė „Toyota“ pašoko iš dešimtos vietos pernai į ketvirtą vietą.

AZIJA

MUMBAI

Indijos policija pranešė dėl antradienio sprogimų, nugriaužusių didžiausiame šalies mieste, per kuriuos žuvo 186 žmonės, sulaikiusi apie 20 asmenų ir sudariusi dar trijų įtariamųjų, matytų sprogimo vietoje, fotorobotus. Ekspertai sprogimų vietoje vis dar ieško įkalčių, bet vienas aukšto rango policijos pareigūnas pažymėjo, kad bombos galėjo būti detonuotos elektroniniais laikrodiniais mechanizmais.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight	Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.
Auto Export	Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.
Small Packages	Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.
	Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.
	Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

KRYŽIUS... IŠ TANKO

DANIELIUS BALČIŪNAS

Lietuva nuo seno garsėja kaip kryžių, koplytstulpių, rūpintojėlių kraštas. Senoji karta gerai mena, jog laisvoje Lietuvoje kryžius pakeleje buvo dažnas simbolis, pro kurį niekas nepraeidavo, nepravažiudavo pagarbiai nenukėlęs kepurės, mintimis nepaprašęs globos kelyje.

Kryžiai buvo statomi ir prie sodybų. Mat lietuviai nuo seno buvo įpratę dėkoti Dievui už tai, ką turi, už išpildytus prašymus, meldžiamas arba suteiktas malones.

Kol tie pašventinti simboliai nebuvo bedievių atėjūnų sušaudyti, sutripti, kiekvienas jų turėjo savitą išvaizdą ir savą istoriją.

Vienus jų kūrė ir puošė pagal savo fantaziją nagingi kaimų medžio meistrai, kitus tvirtus ir ilgaamžius nukaldindavo kalviai.

Okupacijos metais tie kryžiai, nors ir draudžiami, atsirasdavo slapta įvairiausiose vietose, kurių reikšmę žinodavo tik ribotas žmonių ratas... Juk ne visada lietuvių tautai buvo leidžiama žuvusius už tėvynės laisvę sūnus bei dukras palaidoti pašventintose laidojimo vietose...

Kaip kraštotyrininkas, prabilau šia tema ne atsitiktinai, o prisiminęs vieno kryžiaus, tebestovintio ir šandien prie kelio Gilvyčiai-Kursėnai, įdomią istoriją.

Ją priminė asmeniniame archyve užsilikęs, pageltęs 30 metų senumo laiškas, kurį man parašė Vaclovas Jocas nuo Gilvyčių (Šiaulių rajonas), atsiliepdamas į 1974 metais rajono laikraštyje išspausdintą mano prašymą atsiliepti senus kalvius arba juos pažinojusių žmones.

Mat rinkau kraštotyrinę medžiagą apie Dubysos aukštupio kaimuose klestėjusį kalvystės amatą ir plačiai garsėjusius meistrus kalvius.

Laiško autorius paminėjo net penkis jam žinomų kalvių pavardes, vadindamas juos auksarankiais, vardindamas jų atmintinus darbus.

Tarp kitų jis paminėjo Jocų giminės kalvius — Jokūbą Jocą ir jo sūnų Izidorių, pridurdamas, kad ir

prie jo sodybos tebestovi Izidoriaus... iš vokiečių tanko padirbtas kryžius.

Pateiktos žinios apie auksarankius kalvius sudomino, o nuvykęs apie juos rinkti medžiagos, išgirdau ir užrašiau įdomią prie Vaclovo Joco sodybos stovinčio kryžiaus istoriją, kurią papasakojo pats sodybos šeimininkas.

Rusų minos

... Buvo II pasaulinio karo pabaiga — rusai vijo vokiečius. Jocų sodyboje apsistojo rusų užfrontės žvalgai minuotojai, kurie laukė nuo Kursėnų Gilvyčių link besitraukiančių vokiečių tankų dalinio.

Nuo Užkalnių kalno lietaus su-neštame vieškelio smėlyje žvalgai užkasė prieštankines minas.

Per jas ėjo žmonės, varė gyvulius, važiuojo vežimais — jos nesprogo, nes buvo pritaikytos tik dideliame tankų svoriui.

Gal po savaitės rusai sužinojo, kad vokiečių tankų dalinys trauksis Gilvyčių link.

Palikę užminuotą kelią ir prigrasinę, kad apie minas nesakytų vokiečiams, rusų žvalgai skubiai išvyko.

Priesaika Dievui

Ir tikrai. Gerokai išaušus, nuo Kursėnų pusės pasigirdo garsus mašinų motorų ūžesys, o netrukus iš miško pasirodė ir tankų kolona.

Privaziavę prie pakalnės, tankistai, tarsi ką įtardami, mašinas sustabdė. Vienas jų su vertėju atėjo pas Vaclovą Jocą, teiravosi, ar vieškelyje nėra minų.

Prisiminęs rusų grasinimus, žmogelis pasakė — nėra. Tankų kolona pajudėjo pirmyn ir... baisus sprogdimas!

Tankas ant šono guli griovyje, tankistai žuvę!

Vaclovas išsigandęs ir norejęs bėgti, tačiau greitai sugrįžo tas pats tankistas, nusivarė jį prie susprogdusio tanko ir pavaldiniui įsakė jį čia pat nušauti.

Jocas pasakojo matydamas, kaip vokiečiai pasiima savo žuvu-

siusius ir sužeistuosius, o tankai, pasukę iš vieškelio, per laukus juda! Gilvyčių link, pajutęs savo padėties tragiškumą.

Pamatęs į save nukreiptą pistoletą vamzdį, mintyse meldėsis be žodžių: „Dieve, gelbėk mane!.. Jei liksiu gyvas, šioje vietoje pastatysiu kryžių!“

Tankistui kilstelėjus pistoletą aukštyn — tiesiai į „nusikaltėlį“, kartu su šūviu krito ant žemės, pats nesuvokdamas, gyvas jis ar sužeistas.

Tankistas antro šūvio nepaleido, matyt, galvodamas, kad tinkamai įvykdė įsakymą, nuskubėjo paskui tankus ir nuvažiuo.

Pagaliau suvokęs, kad yra gyvas, Vaclovas nusvyravo į savo pirką.

Net ir tada, 1974 metais, pas jį atvykęs mačiau, kad jo gryčios sienos nuklijuotos Hitlerio, Stalino, Musolinio ir kitų žmonijos tironų laikraštinėmis nuotraukomis.

„Kad niekas nepamirštų, kaip, pasaulio galingiesiems susikibus, kencia ir žūsta niekuo nekalti mažų tautų žmonės, kaip neleistinau trypiama jų žemė, esanti tų karų kelyje bei jų interesų akiratyje!“ — aiškino savo keistas iliustracijas Vaclovas Jocas, beje, jau miręs.

Dievui duotą pažadą Vaclovas tęsė: paprašė Izidorių Jocą, kad iš tanko rėmo prie jo namų, toje vietoje, kur jis turėjo mirti, šis pastatytų

kryžių.

Kryžius tebestovi

...Praėjusį rudenį su dviračių kelionių draugu, poeto Jovaro sūnumi Giedriumi Krikščiūnu, vėl aplankėme tą pražusio karo paminklą Užkalnių kaime — kryžių iš tanko.

Jo viršutinėje dalyje — vieta nukryžiuotajam, o viršuje — dar metrinis iš vamzdžio suvirintas kryžius su Dievuliu. Bendras kryžiaus aukštis — maždaug 3 metrai.

Šiandien, žvelgdamas į kalendoriaus raudonai paryškintas sausio, vasario, kovo dienas, vėl naujai žymintįs tautos išsilaisvinimo datas, susimąstau: kiek visoje Lietuvoje tokių išimintinių kryžių?

Ypač Žemaitijoje, Klaipėdos krašte, per kurį plūdo pirmosios ir slūgo paskutinės karo bangos!

Jei kas parašytų jų (tebestovintinių ar jau tik žmonių menamų) istorijas, įdomi būtų knyga, nes už jų — mūsų tautos sunkios praeities istorija.

Lietuvos kryždirbystė yra įrašyta į UNESCO kultūros paminklų paveldo sąrašą.

O į tokius atmintinus, kaip tas — iš karo krauju aplaistyto tanko padirbtas Dievo garbės simbolis, vėta atkreipti dėmesį, įrašyti į Lietuvoje saugomų istorijos ir kultūros paminklų sąrašą.

„Klaipėda“

Meilės priesaikos bus saugomos kosmose

Nuo kitų metų Japonijos jaunavedžiai savo meilės įžadus galės saugoti kosmose, jei tik nuspręs apsiiekti vestuvinius žiedais iš platinos.

Šiuo projektu kompanijos „Platinum Guild International“ (PGI) padalinys Japonijoje siekia atgaivinti susidomėjimą vestuvinius žiedais iš platinos.

„Žmonės nebesieja platinos su vestuviniais žiedais, kaip būdavo anksčiau“, — sakė vienas PGI biuro Tokijuje darbuotojas.

Anksčiau japonų poros tradiciškai rinkdavosi vestuvinius žiedus iš platinos, kuri yra kur kas vertin-

gesnė už auksą, tačiau pastaraisiais metais dėmesys šiam metalui sumažėjo, nes vis daugiau japonų kelia paprastesnes tuoktuves.

Poros, kurios nuo rugpjūčio iki gruodžio šioje kampanijoje dalyvaujančiose parduotuvėse nusipirks vestuvinius žiedus iš platinos, PGI tinklalapyje galės įrašyti savo meilės priesaiką.

Žinutės kartu su jaunavedžių nuotraukomis bus saugomos DVD diskelyje, kuris 2007 metų kovą bus paleistas į kosmosą kartu su raketa „Sojuz“.

BNS

SKELBIMAI • SKELBIMAI • SKELBIMAI • SKELBIMAI • SKELBIMAI • SKELBIMAI

SIŪLO DARBĄ

Darbui reikalingi dažytojai, su darbo patirtimi. Būtina turėti mašiną. Pageidautina, kad kalbėtų rusiškai. Tel. 847-980-7887.

Esthetician needed for Oak Park Spa. Receptionist needed for Oak Park, Downers Grove and Batavia. Receptionist must speak English. Call 708-805-2696 Fax 708-233-6791

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai) Off. Mgr. Aukšė S. Kane, Vilma Jarulienė, Virginija Smuikaitienė kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th St., Evergreen Park, IL 60805 Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

NEKILNOJAMASIS TURAS

GREIT PARUODA

First Landmark Realty

Bus. 773-590-0205 Res. 708-425-7160

RIMAS STANKUS

- Čikagoje ar priemiesčiuose
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Tarpininkaujame gaunant paskolą
- Pensininkams nuolaida

REIKALINGA LABAI KANTRI MOTERIS, galinti padėti prižiūrėti vaikus (2 m. ir 4 m.) ir tvarkyti namą. REIKALAVIMAI - vairuotojo teisės, būtina anglų kalba. Darbas Oak Park priemiestyje. \$12/h., 5 d. per savaitę.

Tel.: 708-254-2428, Simas Varnas

Reikalingas kvalifikuotas paslaugų patarėjas dideliam autocentre.

Privalo kalbėti angliškai ir lietuviškai, mokėti bendrauti. Pilnas darbo laikas, atostogos ir priemonės. Fax. 708-599-8761, el. paštas: wilrae@comcast.net Wilrae Inc. 9200 S. Harlem Ave. Bridgeview, IL

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

PARUODA

PARUODAMAS

3 miegamųjų, 2 vonių namas Chicago Ridge miestelyje. Naujas 4 automobilių garažas. Kaina \$324,900. Tel. 630-235-3521

Namams Paskolos, Apdraudos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608 (773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 100 Metų.

Ivairios sporto žinios

KO JIE VERTI?

Š.m. rugsėjo 19 d. Japonijoje prasidės ilgai lauktas Pasaulio krepšinio turnyras. Jame dalyvaus 24 geriausios komandos iš viso pasaulio, tarp jų ir Lietuvos rinktinė.

Prieš daugiau kaip 3 savaites Lietuvos Krepšinio federacija pakvietė 30 žaidėjų į rinktinės stovyklą. Deja, dar prieš stovyklos atidarymą trys pagrindiniai žaidėjai dėl įvairių priežasčių atsisakė atstovauti Lietuvai. Gaila, bet tai nebe pirmas toks įvykis — Lietuvos krepšininkai pradėjo atsisakyti žaisti su Lietuvos rinktine maždaug prieš 4 metus.

Atsisakė atstovauti Lietuvai Pasaulio krepšinio turnyre šie krepšininkai:

Žydrūnas Ilgauskas. Jo atsisakymas nebuvo naujiena, nes jau daugiau kaip 8 metai atsisako žaisti Lietuvos rinktinėje. Pagrindinė priežastis: jis turėjęs 5 sudėtingas kojų operacijas ir nenori rizikuoti savo karjera NBA lygoje.

Šarūnas Jasikevičius jau antri metai randa priežasčių neatstovauti Lietuvai. Pernai teisinosi, kad reikia pailsėti po labai įtempto Europos krepšinio sezono, šiemet ketina susituokti ir neturi laiko.

Rimantas Kaukėnas, kuris žaidė Amerikoje — Seton Hall University ir žaidžia Europoje, pasakė, kad jau iš anksto yra sudaręs planus vasarai ir, be to, nori daugiau laiko praleisti su neseniai gimusia dukrele, o gal iš tikrųjų atsilyginti treneriui Sireikai, kuris prieš pat stovyklos pabaigą jį atleido. Kaukėnas pasakė, kad Sireika tai padarė, nes, būdamas „Žalgirio“ treneris, norėjo priimti daugiau savo žaidėjų.

Idomu, ar Ilgauskas ir Jasikevičius atsisakytų, jei David Stern (NBA vadovas) prašytų jų važiuoti į Lietuvą ir dirbti jo ruošiamojo krepšinio stovykoje „Krepšinis be sienų“?

Vertybės

Šie mūsų žvaigždžių savanau-diški sprendimai iškelia keletą klausimų: ar jie supranta, ką reiškia tėvynės meilė, patriotizmas, išpareigojimas? Atrodo, kad jų gyvenimas sukasi tik apie „aš“ ir pinigus. Nors iki šiol jie save laiko lietuviais, nes gimė Lietuvoje, bet ar jie turi „lietuvišką sielą“? Jie labai greitai užmiršo, kad be tokių patriotų, kaip Šarūnas Marčiulionis, Arvydas Sabonis ir be Lietuvos rinktinės nė vienas jų nebūtų gavęs progos žaisti Amerikos universitetuose ar NBA.

Lietuvos milžinai

Nuo nepriklausomybės atkūrimo (1990) Lietuvos rinktinė yra laimėjusi tris bronzos medalius. O tai atsitiko dėl to, kad buvo žmonių, kurie mylėjo Lietuvą, kuriems buvo didelė garbė žaisti Lietuvos rinktinėje, kurie nesigailėjo paaukoti daug laiko, sveikatos, pinigų ir net savo krepšinio karjeros. Jie buvo pasiryžę laimėti medalį Lietuvai ir parodyti pasauliui, kas yra Lietuva.

Šarūnas Marčiulionis atidarė duris lietuviams žaisti krepšinį Amerikos universitetuose ir patekti į NBA. Be Šarūno milžiniško darbo vargiai ar Lietuva būtų sugebėjusi suorganizuoti krepšinio komandą ir iškovoti galimybę dalyvauti 1992 m. olimpinėse žaidynėse. Šarūnas, žaisdamas „Golden State Warriors“ komandoje, vis dėlto rado laiko, nebuvo „pavargęs“ organizuoti, keliauti po Ameriką ir per Atlantą rinkti pinigų komandai, daryti viską, kad tik Lietuva patektų į olimpiadą. Visas išlaidas jis padengė iš savo kišenės.

Šarūno darbas pasiekė gerų rezultatų. Susidarė komanda, ji gavo galimybę dalyvauti olimpinėse žaidynėse Barcelonoje ir laimėjo bronzos medalį. Lietuvos vardas nuskambėjo

per visą sporto pasaulį.

1996 m. Lietuvos komanda vėl pateko į olimpinės žaidynės (Atlanta, JAV). Sabonis ir Marčiulionis vėl žaidė už Lietuvą, nors ir su traumomis, ir su skausmais. Arvydas su skaudamom pėdom, keliais, nugara galėjo atsisakyti žaisti. Bet jis to nepadarė, nes jam buvo garbė kovoti už Lietuvą ir dar kartą bandyti laimėti olimpinį medalį.

Kovoiant dėl bronzos su australais, Sabonis parodė, kad jis yra tikras komandos vadas. Per didžiąją pertrauką jis karštai, entuziastingai ragino komandos žaidėjus dar smarkiau, dar narsiau kovoti už Lietuvą. Jo kalba taip paveikė visus, kad jie žaidė iki paskutinių jėgų likučių. O Sabonis nebuvo sustabdomas: jis įmetė 30 taškų ir narsiai gynė savo krepšį.

Tuo pačiu laiku Marčiulionis žaidė visas rungtynes su labai traumotu keliu. Jam gydytojai patarė nežaisti, nes žaidžiant su tokiu keliu gali labai greitai baigtis jo karjera. Šarūnas nusprendė žūtbut žaisti. Po kiekvienų rungtynių jam reikėdavo iš kelio ištraukti daug vandens, po to jis vaikščiojo su labai dideliais skausmais, bet vis tiek žaidė.

Žurnalistai paklausė Šarūno, kodėl jis žaidžia, rizikuodamas savo krepšinio karjera. Jis taip atsakė: „Man Lietuva daug davė, o dabar laikas man atiduoti“.

Lietuva olimpiadoje iškovojo antrą bronzos medalį, bet su šiuo medaliu baigėsi ir Š. Marčiulionio karjera.

2004 olimpiada Graikijoje

Per šias žaidynes Lietuva du sykus kovojo prieš Ameriką. Pirmą sykį laimėjo, antrą — pralaimėjo. Rinktinei žaidė Šarūnas Jasikevičius. Jo tritaškiai krito ir krito į krepšį. Amerikiečiai niekaip negalėjo sustabdyti jo taiklių šūvių.

Nors Lietuva šį sykį nelaimėjo medalio, jos ryngtynės su Amerika buvo transliuojamos JAV ir visame pasaulyje. Lietuvos komanda gavo labai daug dėmesio, ypač pirmą sykį, kai ji nugalėjo JAV rinktinę. Antrosios rungtynės prieš Ameriką sukėlė dar daugiau dėmesio.

Po šių olimpinų žaidynių Jasikevičiaus markė pakilo labai aukštai. Prieš tai, nors jis gerai žaidė Eu-

ropoje, NBA rimtai jį nežiūrėjo. Po rungtynių prieš Ameriką reikalai pasikeitė. Jis pradėjo gauti rimtų pasiūlymų iš NBA (Šarūnas dabar žaidžia „Indiana Pacers“ rinktinėje). Idomu, ar Jasikevičiumi būtų susidomėjusi NBA, jeigu jis nebūtų žaidęs su Lietuvos rinktine?

Sporto mokyklos

Po 1992 m. olimpiados vienas JAV žurnalistas paklausė Marčiulionio, ar jis turi kokių ateities svajonių. Šarūnas atsakė, kad jo svajonė yra pastatyti Lietuvoje sporto mokyklą, kur jaunuoliai galės išmokti žaisti krepšinį ir apskritai tobulėti. Jo svajonė išsipildė: sporto mokykla Vilniuje jau sėkmingai veikia.

Po kiek metų ir Savonis pastatė savo sporto mokyklą Kaune.

Per šių dviejų mokyklų duris praėjo daug gerų žaidėjų, kurie gavo stipendijas žaisti JAV, kurie žaidė įvairiose rinktinėse komandose ir kurie dabar žaidžia, kaip profesionalai. Šias mokyklas išlaikyti nėra lengva. Reikia finansų. Taigi ar būtų gerai, jeigu mūsų profesionalai žaidėjai galėtų paremti savo aukomis šias svarbias mokyklas.

Kaimo vaikai

Be abejoj, kaimuose auga gerų sportininkų, kuriems tik reikia sudaryti progą pasirodyti visuomenei. Kas žino, gal kuris iš jų bus antras Sabonis, Marčiulionis ar Alekna? Jiems reikia duoti progą išvystyti savo talentus. Tai ar negalėtų mūsų krepšininkai paaukoti po tūkstantį kitą kaimams — paaukoti Kaimo fondui, kuris egzistuoja jau ketveri metai. Šis fondas pernai parėmė apie 2,500 vaikų iš 11 kaimo rajonų. Čia yra labai gera proga jauniems profesionalams padėti jaunimui, kad ir jie galėtų įgyvendinti savo svajones.

Sabonis ir Marčiulionis tapo Lietuvos sporto legendomis ne vien tik, kad jie puikiai žaidė krepšinį, bet kad jiems buvo svarbus Lietuvos jaunimas, jo ateitis.

Ar turime žaidėjų, kurie galėtų eiti Sabonio ir Marčiulionio pėdomis keliu?

Rimas Gedeika

IR GYVŪNUS REIKIA SAUGOTI NUO KARŠČIO

Per vasaros karščius naminiai gyvūnai, kaip ir žmonės, turi būti saugomi nuo perkaitimo — šilumos smūgis pavojingas gyvybei. Daugelis gyvūnų, neturėdami prakaito liaukų, neprakaituoja. Pirmąją pagalbą kartais prireikia suteikti ir svetimiems gyvūnams.

Pasivaikščiokimai pakrante

Keturkojus draugus nuo šilumos smūgio padės apsaugoti paprastos taisyklės. Specialistai rekomenduoja šunis vedžioti prie upių. Ilgaplaukius šunis būtina nukirpti. Pamirškite varginančias išvykas dviračiais per karščius. Automobilio langus galima užtemdyti plėvele. Tvyrant karščiui, šunų negalima palikti automobilyje. Gyvūnų saugotojai ragina gyventojus nedelsiant imtis veiksmų, jeigu mato nerimaujantį mašinoje paliktą šunį, kuris dažnai kvėpuoja pravėrus narsus. Blogiausiu atveju pranešti policijai.

Katės nemėgsta maudytis net ir per didelius karščius. Galima sudrėkinti vandeniu išorinę ausų pusę, šlapiomis rankomis paglostyti

katę — tai atvėsins gyvūną. Norint apsaugoti katę baltomis ausimis nuo nudegimo, ausų kraštus reikia patepti nuo saulės saugančiu kremu. Konservuotą edalą katėms reikia duoti mažomis porcijomis, kad neliktų dubenėlyje, nes ant jo spartiai dauginasi mūsų lervos. Arba tarp pagrindinių maitinimų įberti sauso edalo.

Triušiams, jūrų kiaulytėms ir panašioms gyvūnams reikia tyro oro ir pavėsio: ant perkaitusių balkono grindų jie kankinasi. JAV gyvūnų apsaugos fondas nurodo, kad būtina padvigubinti gėrimo dubenėlių skaičių — taip bus patenkintas skysčių poreikis. Šiems gyvūnams taip pat galima drėkinti išorinę ausų pusę.

Ir paukščiai mėgsta vėsa

Paukščiai mėgsta švelnų dušą. Narvelyje galima pastatyti ir indą su vandeniu maudyklėms.

Nepamirškite, kad, būdami skersvėjuje per karščius, paukščiai gali peršalti. Jiems labai svarbus ir šešėlis, nesvarbu, iš kokios šalies jie būtų kilę.

BNS

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbotviete bei kitų vietų skausmo diagnostikos ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.Illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligų specialistai

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

UŽTARNAUTAS ŽYMUO DAKTARUI JONUI ADOMAVIČIUI

Ordinas už nuopelnus Lietuvai

Liepos 6-osios Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga Lietuvos ir kitų kraštų piliečiams LR prezidentas Valdas Adamkus suteikė valstybinius apdovanojimus. Tarp apdovanojimų ir du čekagiečiai: Algirdas Brazis ir dr. Jonas Adomavičius.

Pirmajam apdovanojimą (ordiną už nuopelnus Lietuvai — Komandoro kryžių) prez. V. Adamkus įteikė per Dainų šventės programą liepos 2 d. UIC Pavillion salėje.

Dr. J. Adomavičiui, dėl blogos sveikatos negalėjusiam toje šventėje dalyvauti, tokį pat apdovanojimą liepos 6 d. Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius atvežė į namus.

Kons. A. Daunoravičius taip pat perskaitė ir Lietuvos Respublikos prezidento dekretą. Jame, šalia kitų dalykų, pažymima, kad dr. Jonas Adomavičius, apdovanotas Ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Komandoro kryžiumi, yra Amerikos lietuvių vaiko ugdymo draugijos (ALVUD) steigėjas ir ilgametis pirmininkas, labdaros ir paramos Lietuvos švietimo ir mokslo bei kitoms įstaigoms ir organizacijoms iniciatorius ir organizatorius.

Taip pat pažymėta, kad šis dekretas pasirašytas 2006 m. birželio 7 d. ir įsigalioja nuo jo pasirašymo da-

tos. Jis antspauduotas Lietuvos Respublikos prezidento V. Adamkaus antspaudu.

Daktaras Jonas Adomavičius

Trumpai apie ordino gavėją

Plačiau pristatyti dr. J. Adomavičių turbūt nereikia, nes jis yra gerai pažįstamas Čikagos (ir ne vien tik jos) lietuviams. Jo veikla yra tokia plačiašakė, kad ją visą aprašyti turbūt reiktų 12 tomų (panašiai kaip ir jo „Kvieslys sveikaton“ serijoje).

Garbaus amžiaus š. m. gruodžio 11 d. minės savo 95-ąjį gimtadienį sulaukęs, dr. J. Adomavičius pasireiškė ne vien tik kaip medicinos gydytojas, savo profesijos geras žinovas. Jis rašė straipsnius medicininiais, doroviniais, visuomeni-

niais klausimais, juos spausdino įvairiuose laikraščiuose, kalbėdavo radijo programose.

1944-siais pasitraukęs į Vokietiją, ten apgynė medicinos daktaro laipsnį. 1949 m. atvykęs į Čikagą, pradėjo dirbti savo srityje. Po stažuotės Cook apskrityje ligoninėje, joje išdirbo iki senatvės.

Apie jo visuomeninę, švietėjišką, labdarinę, mecenatišką veiklą jau esame anksčiau rašę. Paminėtinos yra jo teikiamos premijos už literatūrinius kūrinius (konkursus rengia „Lietuvių balsas“) ir straipsnius (konkursų rengėjas „Amerikos lietuvis“). Jo finansinės paramos susilaukia lietuvių spauda, radijo valandėlės, įvairios kultūrinės institucijos, pavieniai asmenys ir t.t. Dr. J. Adomavičiaus vadovaujamoje „Sodyboje“ nemokama užuovėja yra radę gal šimtai trečia-bangių, kurie, atvykę į naują kraštą, neturėdavo kur prisiglausti. Jo gerų darbų sąrašą būtų galima tęsti ir toliau...

12-sis jo raštų tomas

Valstybinis apdovanojimas beveik sutapo su kitu nemažu J. Adomavičiaus pasiekimu. Neseniai Čikagą pasiekė paskutinis (dvyliktas) veikalo „Kvieslys sveikaton“ tomas.

Tomas „Asmenybės formavimo ypatumai“ sudarytas iš anksčiau lietu-

viškoje spaudoje skelbtų jo straipsnių ar per radiją šia tema skaitytų paskaitų. Knyga — 376 puslapių, kietais viršeliais. Kaip ir ankstyvesnieji tomai išspausdinta Vilniuje.

Vyr. redaktorius Jonas Švoba, redaktorė-sudarytoja Danutė Sverdiolienė. Leidėjas „Valstiečių laikraštis“ (Vilnius). Pažymėtina, kad visi 12 tomų išleisti per 6 metus

J. Adomavičiaus knygos ir apdovanojimas

Edvardo Šulaičio nuotr.

(kaip mename, pirmasis iš jų pasirodė 2000-siais metais).

Šis didžiulis dr. J. Adomavičiaus darbas yra jo didelių pastangų vaisius, kuris ateinančioms kartoms liudys apie šio mūsų tautiečio norą padėti savo artimui.

Edvardas Šulaitis

JAV LITUANISTINĖS MOKYKLOS UŽBAIGĖ MOKSLO METUS

Dvidešimt aštuonios JAV lituanistinės mokyklos sėkmingai užbaigė 2005–2006 mokslo metus. Daug gražių veidelių matėme ir balselių girdėjome liepos 2 d. aštuntojoje JAV ir Kanados lietuvių Dainų šventėje. Sveikiname ir dėkojame visiems lituanistinių mokyklų jauniems dainininkams, chorų vadovams, mokyklų vadovybėms ir tėveliams už jų paskatinimą ir įdėtą darbą. Linkime ir toliau taip smagiai ir gražiai dainuoti ir apie pelėdą, ir apie briedžiuką ir apie gandrą, ir visas kitas ateityje išmokus daineles. Valio dainininkams!

pirmininkei Sigitai Balzekienei už visokeriopą paramą. Visų šių metų premijų mecenatas — Lietuvių fondas.

Lietuvių fondo atstovai aplankė keletą aukštesniųjų lituanistinių mokyklų ir vedė pamokas apie Lietuvių fondą ir jo reikšmę lietuvių išlaikymui. 9–12 klasių mokiniai šia tema rašė rašinius ir keturios mokinės Neringa Kunigonis iš Maironio mokyklos, Lemont, Liana Bandžiulytė, Monika Marcinkevičiūtė ir Lina Polikaitytė iš Los Angeles Šv. Kazimiero mokyklos buvo apdovanotos premijomis. Vertino JAV LB Švietimo tarybos narė Violeta Razgai-

„Žiburio“ (Detroit) lituanistinės mokyklos mokiniai.

Lituanistinių mokyklų mokiniai ne tik ruošėsi dainų šventei, bet ir stropiai rašė. JAV LB Švietimo tarybos skelbtame konkurse dalyvavo per 400 mokinių iš šešiolikos mokyklų. Švietimo taryba nuoširdžiai dėkoja Lietuvių fondui ir jo valdybos

tiene iš Philadelphia ir Asta Pakuckienė iš Los Angeles.

Norėdami pabrėžti, kad svarbu tapti lietuvių visuomenės darbiniais nariais, organizacijų vadovais ir savanoriais, 4–8 klasių mokiniams pasiūlėme parašyti, kaip žmonės gali

„...pasidalinti savo laiku, talentu ir turtu...“ arba pasikalbėti su lietuvių visuomenininku ir tą asmenį bei jo darbus aprašyti. Vertintojos — Angelė Raulinaitienė, Irena Raulinaitienė, Danguolė Navickienė ir Aldona Kudirkienė paskyrė premijas ir pagyrimus. Apdovanoti šie mokiniai: Dvilė Stiegaitė, Ieva Gerdvainytė ir Mindaugas Balčiūnas („Ažuoliuko“ m-la, Ft. Myers, FL); Julija Sirgėdaitė, Marius Jankus, Mikas Giedraitis („Žiburio“ m-la, Detroit); Tadas Mikuckis, Indrė Vyšniauskaitė, Kendra Kiršonytė, Daina Bandžiulytė, Rūta Bandžiulytė (Los Angeles Šv. Kazimiero m-la); Lina Juozelskytė (Boston m-la); Audra Nakaitė (Kristijono Donelaičio m-la, Washington, DC).

2005-uosius metus JAV LB Krašto valdyba skelbė „Lietuviškų stovyklų metais“, ypatingai pagerbiant Dainavos ir Rako skautų stovyklą, jų 50 metų sukakties proga, ir tuo pačiu visas kitas JAV veikiančias lietuviškas stovyklas, kurios atlieka labai svarbų lietuvių išlaikymo darbą. 4–6 klasių konkurso dalyviai galėjo pasirinkti temą aprašyti stovyklų nuotykius. Premijas ir pagyrimus gavo: Benas Tijušas, Miglė Slavikaitė ir Laura Puzelytė (Čikagos lit. m-la); Tadas Markavičius ir Audra Kristė Siliūnaitė (Maironio m-la, Lemont); Ernestas Kiseliovas (Gedimino m-la, Libertyville); Donatas Tukys ir Andrėja Petrulytė („Žiburio“ m-la, Detroit); Izabelė Rubinski (Šv. Kazimiero m-la, Cleveland).

4–6 klasių mokiniai sukūrė meniškų „medalių“ lietuviams visuomenininkams. Vertintojos Jina Leškienė ir Livija Lipaitė paskyrė premijas ir pagyrimus, kuriuos gavo: Rimgailė Kubiliūtė ir Rūta Augustytė („Atgimimo“ m-la, New Britain, CT); Chloe Naujokas ir Tessa Chesonis (Rochester m-la), Indrė Hirt, Gytis Savukynas, Raimundas

Čepelė ir Ieva Marcinkevičiūtė (Maironio m-la, Lemont), Andrėja Petrulytė ir Marius Anužis („Žiburio“ m-la), Vaiva Raulinaitytė ir Vilijus Vyšniauskas (Šv. Kazimiero m-la, LA), Monika Kavaliauskas (Karaliaus Mindaugo m-la, Baltimore), Aleta Juozelskis, Gabija Vaišvilaitė, Mikutė Kalesinskaitė, Marius Bernotas (Boston m-la), Eglė Dauksaitė, Simona Sidaugaitė, Justina Pauplytė (Čikagos lit. m-la), Dvilė Stiegaitė („Ažuoliuko“ m-la).

2–3 klasių mokiniai kūrė pasakėles apie stovyklą ir piešė iliustracijas Adelės Abromaitienės pasakai „Vasaros laiškas vaikams“. Vertintojos — Feliksa Barran, Amanda Marsh, Karilė Baltrušaitytė ir Aura Baltrušaitytė paskyrė premijas ir pagyrimus. Laimėjo: Rūta Ulcinaitė, Amilija Petrulytė, Gabrielė Sirkaitė („Žiburio“ m-la), Simona Urbaitė, Daina Polikaitytė, Agnė Pacholdas, Nerija Čuplinskaitė, Emilija Sutterlin (Maironio m-la, Lemont), Jogirdas Vainauskas (Maironio m-la, NY), Andrius Polikaitis, Edvardas Dabšys, Alytė Ruplėnaitė, Ariana Žukaitė, Lana Jūra Miller (Šv. Kazimiero m-la, LA), Lukas Čepkauskas, Andrius Bernotas, Stevenas Bonda, Elytė Aušraitė, Siga Juozelskytė, Alisa Rasys, Darija Dilbaitė (Boston lit. m-la), Rūta Martišauskaitė („Atgimimo“ m-la), Laura Baltmiškytė, Kamilė Kuizaitytė, Laura O'Meara (Šv. Kazimiero m-la, Cleveland), Karolis Bulota, Gabrielė Sabaliauskaitė, Urtė Izdonavičiūtė („Ažuoliuko“ m-la), Raimundas Kmitas (Rochester lit. m-la), Milda Pranskutė (Čikagos lit. m-la).

Jauniausieji, darželio ir pirmos klasės, mokinukai sukūrė iliustracijas nuotaikingam Pauliaus Jurkaus eilėraščiui apie paršiukus „Du draugai“. Vertintojos Birutė Milliron ir Dalia Černienė skyrė premijas ir pagyrimus.

Nukelta į 11 psl.

A. A. ANELĖ BARILAITĖ-RASTIENĖ

Su besisklaidančiais pavasario žiedais, prieš pat Velykų šventes, balandžio 10 d. su šiuo pasauliu atsiskyrė a.a. Anelė Barilaitė-Rastienė.

Ji gimė 1921 m. Kybartuose, geležinkelio tarnautojo šeimoje. Lankė Kybartų pradžios mokyklą, priklausė moksleivių katalikų organizacijoms: angelaičiams ir eucharistiniams. Mokėsi siuvimo amato pas garsią miesto meistrę Portofienę. Siuvimas jai buvo menas, taip pat ir parama tėvams, išmokslinti 2 jaunesnius brolius ir sesutę.

Rusų — vokiečių okupacijos metais Anelė suteikė daug skausmo: tai vyresnės sesers šeimos išvežimas į Sibirą ir silpnėjanti tėvelio sveikata. Vienintelė maloni jai prošaivė buvo susitikimas su nesenais i Kybartus atvykusiu geležinkeliečiu, traukinių konduktoriumi Vladu Rasciu, tačiau artėjant rusų frontui, jų draugystės ryšys nutrūko. Šeimai atsidūrus Vokietijoje, visi rūpesčiai užgulė ant jaunos moters pečių. Rytprūsiuose jaunesnis brolis Algirdas, paimtas apkasams kasti, o kiek vėliau tėvelio mirtis svetimoje žemėje, kur visa aplinka skendėjo ugnyje ir griuvėsiuose.

Karui pasibaigus, apsigyveno Bavarijoje, amerikiečių globojamoje

stovykloje Weiden. Čia UNRai įsteigus siuvyklą, įsidarbino instruktorės pareigose, mokydama jaunas lietuvaites siūti. Laimingu atveju, atsirado dingęs brolis, o kiek vėliau jos mylimas draugas Vladas, su kuriuo 1945 m. susituokė.

1949 m. abu su vyru emigravo į Ameriką, apsigyveno Čikagoje. Čia šalia savo tiesioginio darbo, abu įtraukė į besikuriančią Šaulių organizaciją, parapijos veiklą ir Namų savininkų draugiją. Buvo labai jautri artimui. Augindama savo 3 sūnus — Regimantą, Arūną ir Vytautą, globojo 4 našlaitius.

Savo gyvenimo saulėlydyje, ligos palaužta buvo labai kantri, nenorėjo apsunkinti savo vyro ir sūnų, kurie ja labai nuoširdžiai rūpinosi.

Šermeninėje, apsupta gėlių, gulėjo jauno gymio, šviesiaplaukė, su tautiniais rūbais ir rožiniu rankose — tauri lietuvė. Šalia šaulės kepuraitė ir vėliavos liudijo jos meilę šiai organizacijai.

Laidotuvių apeigas ir maldas įspūdingai atliko kun. Jaunius Kelpšas. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse su Šaulių vėliava ir palyda, pavasario saulei skaisčiai šviečiant, tyliai leidosi karstas į amžinybę, papuoštas gėlėmis, gimtinių žemėmis ir pajūrio gintarais.

ERR

„MES GALIME ATVĖSINTI ŽEMĘ“

Nežinia, ar iš entuziazmo, ar iš neviltingos, tačiau globalinio atšilimo problema sprendžiantys mokslininkai nutarė pasidomėti kraštutine fantastika.

Jie nori rasti sprendimą, kaip atvėsinoti Žemę: miestus, kuriuose gyvename, kaimus, iš kurių gauname maisto produktų. Įvairiuose leidiniuose spausdinami mokslininkų projektai atrodo nerealūs. „Mes privalome atidžiai išstudijuoti visus siūlymus, — įspėjo Ralfas Siserounis, Vašingtono nacionalinės mokslų akademijos prezidentas. — Būtina į juos atsižvelgti, nes jie gali būti naudingi“. Visi kartu jie suformuoja „geoinžinerinį planą“, kaip jis vadinamas, kuris bus išspausdintas žurnalo „Climatic Change“ rugpjūčio numeryje.

Šie siūlymai grindžiami tuo, kad per pastarąjį šimtmetį mūsų planetos temperatūra tapo vienu laipsniu didesnė nei vidutinis rodiklis, o per artimiausius 50 metų ji pakils dar 3–5 laipsniais. Tai sukels sunkių pasekmių: pradės tirpti ledynai, pakils Pasaulio vandenyno lygis ir sutriks gyvūnų gyvenimas.

Žemė šiandien sugeria 70 proc. radiacijos, gaunamos iš Saulės. Todėl būtina ką nors daryti, kad šis rodiklis sumažėtų. Iki šiol pateikti siūlymai atrodo nepriimtini, todėl atejo eilė ir ekstravagantiškomis idėjoms.

Astronomas iš Arizonos universiteto Rodžeris Ancelis siūlo aplink Žemę išdėlioti milijonus 60 cm skersmens už drugelius lengvesnių lėšių, kurie atspindėtų saulės spindulius. Garsus klimatologas iš Kolumbijos universiteto Volas Brokeris siūlo stratosferoje daugiau kaip 15 km aukštyje iš oro balionų ir lėktuvų išbarstyti sieros daleles, kurios tame lygyje išsilaikytų metus ar dvejus.

Prie analogiškų idėjų priskiriama sūrių garų gaminimas specia-

liais įrenginiais, kurie naudotų jūros vandenį — jį paverstų tikrais, natrio chloridu prisotintais debesimis.

Labiau įgyvendinamos atrodo „antžeminės“ idėjos, tokios, kaip plaukiojančių baltos spalvos dirbtinių salelių reflektoriniu paviršiumi sukūrimas jūrinėse zonose arba net kai kurių dykumos rajonų padengimas tos pačios baltos spalvos plastiko danga. Visų šių idėjų esmė — atspindėti Saulės radiaciją, kuri prasiskverbia į Žemę.

Pateiktas dar vienas naudingas pasiūlymas, kuris jau kelerius metus įgyvendinamas kai kuriose Antarktidos zonose. Virš vandenyno išbarstomos medžiagos, skatinančios dumblių, kurie sugeria didelius anglies dioksido kiekius, augimą. Kai kurie mokslininkai nepritaria tokiam entuziazmui ir tvirtina, jog geriau globaliam temperatūros didėjimui užkirsti kelią mažinant išmetamus į atmosferą. Nobelio premijos laureatas Paulas Krutcenas sakė, kad vien tik sieros barstymas kainuos 50 mlrd. dolerių, kitaip tariant, šis projektas nerealus. „Sugeriamos Saulės radiacijos sumažinimas 5 procentais, — sakė Gvidas Viskontis iš Akvilos universiteto, — padės pora laipsnių sumažinti vidutinę Žemės temperatūrą. Visos siūlomos idėjos turi didelių trūkumų. Greta didelės kainos ir ribotą laiką pasireiškiančio efekto jos neturi svarbiausios charakteristikos — globalumo“.

„Klaipėda“

PAGUODOS TELEFONAS
1-866-438-7400

A + A STASYS BARAS

Mirė 2006 m. liepos 12 d., sulaukęs 86 metų amžiaus. Gimė gegužės 26 d. Suvalkijoje, Mierčių dvare. Gyveno Oak Brook, Illinois.

Giliai nuliūdę liko žmona Elena, dukterys Rita Kisielienė, Daina Aukštuolienė su vyru Gintaru, anūkai Gilius Kisieličius su žmona Kristina, Tadas Kisieličius su žmona Laura, proanūkai Tomas ir Feliksas Kisieliai, Aleksas Kisieličius, Nyka ir Andrius Aukštuoliai; sesuo Sofija Pacevičienė su šeima Kanadoje bei kiti giminės ir artimieji Lietuvoje ir kitose šalyse.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Lietuvių fondui.

A.a. Stasys bus pašarvotas penktadienį, liepos 14 d., nuo 5–9 v.v., Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave., Lemont, IL.

Laidojimo dieną — šeštadienį, liepos 15 d., 9:30 v.r. privatus atsisveikinimas šeimai ir artimiesiems.

Nuoširdžiai prašome draugus ir kolegas susirinkti Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, kurioje 10 v.r. bus aukojamos šv. Mišios. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-995-7800,
www.petkusfuneralhomes.com

Lietuvos muzikos ir teatro akademijos bendruomenė su giliu liūdesiu sutiko žinią apie mūsų Garbės Daktaro STASIO BARO netektį.

STASYS BARAS, dar jaunystėje netekęs Tėviškės, liko jos patriotas. Darbštumas ir talentas įgalino jį ne tik įsitvirtinti svetimoje šalyje ir visuomenėje, bet ir tapti žymiu vokalinio meno meistru, aktyviu JAV lietuvių veikėju.

Lietuvos muzikos ir teatro akademijos bendruomenė lieka dėkinga Garbės Doktorui, šiai tauriai asmenybei už didelę dėmesį mūsų Alma Mater, už nuolatine materialine parama jauniems Lietuvos dainininkams. Jo garbus vardas amžinai puoš Akademijos istorijos puslapius.

Reiškiamo nuoširdžią užuojautą velionio našlei ir visai šeimai.

LMTA Rektoratas —
prof. Eduardas Gabnys
prof. Juozas Antanavičius
prof. Povilas Gyls
doc. Teofilis Vitėnas

MARGUTIS II

LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

1450 AM banga iš WCEV stoties

KLAUSYKITE KIEKVIENĄ VAKARĄ

nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDŲ

Tel. 773-476-2242

JAV LITUANISTINĖS MOKYKLOS...

Atkelta iš 10 psl.

Apdovanoti mokinukai: Kamilė Mitkus, Mantvydas Piliponis, Gustė Savukynaitė, Gabija Petrus, Grigas Zimkus, Jokūbas Baranauskas, Gloria Rimkevičiūtė, Vitas Polikaitis, Nora Klein, Jonas Pyle, Karolina Usevičiūtė (Maironio m-lą, Lemont), Elizabeth Jasilionis (Vincio Kudirkos m-lą, Elizabeth, NJ), Naglis Bukauskas (Maironio m-lą, NY), Aistė Leskauskaitė, Agnė Bindokaitė, Andrius Espinoza, Karolina Kairys, Goda Narakaitė, Eglė Liutkaitytė (Čikagos lit. m-lą, Lelija

Kazlauskaitė (Šv. Kazimiero m-lą, LA), Gabrielė Bagdonas, Arnas Naujalis („Atgimimo“ m-lą, LA).

Švietimo taryba dėkoja vertintojoms už jų paaugotą laiką ir nuoširdų darbą. Ačiū mokiniams konkurso dalyviams už darbštumą ir kūrybingumą, tėveliams ir mokytojams už visus paskatinimus. Visiems linkime gražių vasaros atostogų, laimingų kelionių į Lietuvą ir kitus kraštus ir smagių akimirkų stovyklose. Parsivežkite namo ir į savo mokyklas daug gražiausių išpūdžių!

JAV LB Švietimo taryba

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ **Trečiadienį, liepos 12 d.** Amžinybės iškeliavo a. a. Stasys Baras, gyvenęs Oak Brook, IL. Atsisveikinimas su a. a. S. Baru vyks penktadienį, liepos 14 d. Petkus-Lemont Funeral Home, 12401 S. Archer Ave., nuo 5 val. v. iki 9 val. v. Laidotuvių Mišios šeštadienį, liepos 15 d., 10 val. r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127th Street.

♦ **Šeštadienį, liepos 16 d.** Ateitinių namų ažuolyne, Lemonte, įvyks tradicinė Amerikos lietuvių Tautinės sąjungos gegužinė. Gegužinės pradžia 12:30 val. p.p. Bus geri pietūs, baras, loterija, muzika, šokiai ir kiti malonumai. Lietuviška visuomenė širdingai kviečiama atvykti į šią šventę.

♦ **Liepos 18 d. 7 val. v. Švč.** Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčios parapijos salėje vyks susitikimas su Kauno Prisikėlimo bažnyčios dekanu kun. V. Grigaravičiumi. Bus rodomas filmas apie tautos šventovę — Kauno Prisikėlimo bažnyčią. Kviečiame visus gausiai dalyvauti.

♦ **Knygos „Lietuvių pėdsakai Amerikoje“**, kurios leidėjas yra JAV LB Kultūros taryba, sutiktuves įvyks rugpjūčio 8 d. Vilniuje, Senajame Arsenale, kuriame įsikūręs Taikomosios dailės muziejus. Šios knygos sutiktuves Amerikoje įvyks Lietuvių dailės muziejuje PLC, Lemonte rugsėjo 23 d. Knygą redagavo žurnalistė Audronė Škiudaitė.

♦ **Spalio 18 d., sekmadienį, JAV LB Kultūros taryba** paminės rašytojo, kritiko, vertėjo Antano Vaičiulai-

čio šimtąsias gimimo metines. Paminėjimas įvyks Lietuvių dailės muziejuje PLC, Lemonte. Apie rašytojo kūrybą kalbės Maironio lietuvių literatūros muziejaus Išeivių literatūros skyriaus vedėja Virginija Papolauskienė. Bus meninė dalis.

♦ **Lietuvių dailės muziejuje, PLC, Lemonte** tebevyksta Nijolės Banienės paroda „Gėlių simfonija“. Kviečiame ją aplankyti. Muziejus dirba šestadieniais ir sekmadieniais nuo 11 val. r. iki 2 val. p.p.

♦ **Liepos 9 d., sekmadienį, 12 val. p.p.** LB Lemonto apylinkės valdyba maloniai kviečia visus į vasaros gegužinę, kuri įvyks Pasaulio lietuvių centro sodelyje. Bus gardaus maisto, gaivių gėrimų, veiks loterija, vaikučius linksmins klounas. Suaugusiųjų laukia šokiai ir žaidimai.

IŠ ARTI IR TOLI ...

♦ **Marijona Venslauskaitė-Boyle** iš Portland, OR, nuvykusi į Lietuvą, dalyvauja savo knygos „Search for Freedom“ (Laisvės paieška) lietuvių kalba pristatyme. Knygos pristatymas vyko Martyno Mažvydo bibliotekoje Vilniuje, o šį penktadienį knyga bus pristatoma Klaipėdoje „Baltų lankų“ knygyne. Tai knyga apie Joną Pleškį, sovietiniu karo laivu pasitraukusį į Švediją ir gyvenusį JAV bei kitur. „Labai myliu Lietuvą ir noriu, kad skaitytojai, susipažinę su J. Pleškio gyvenimu, geriau suvoktų Lietuvos istoriją ir žmonėms tekusias kančias, suprastų laisvės jų paieškas ir begalinę meilę savo tėvynei“, — sako knygos autorė.

Valdovų rūmų paramos komitetas JAV
Royal Palace Restoration Committee for the U.S.A.

Julija Dantienė iš Exton, PA atsiuntė Valdovų rūmų fondui 1,000 dol., taip įamžindama savo a. a. vyro Algio Dantos atminimą. Valdovų rūmų fondo valdyba nuoširdžiai dėkoja Julijai už dosnią auką.

Linksmas būrelis iš Rochester lituanistinės mokyklos džiaugiasi pasibaigusiais mokslo metais.

Viena iš išeivijos kultūrinio pasireiškimo formų yra vykstančios LB Kultūros tarybos Premijų šventės. Šiais metais lapkričio 12 d. 24-tą kartą bus pagerbti premijų laureatai — kultūrininkai, kurie aukoja savo jėgas kūrybai. Pagal priimtas gaires bus skiriamos šešios premijos: dailininko, muziko, žurnalisto, teatro, radijo valandėlės darbuotojo ir tautinių šokių mokytojo. Premijų mecenatas — Lietuvių fondas.

Pirmininkauti ir sudaryti premijavimo komitetus sutiko šie asmenys: dailininko — Laima Apanavičienė, muzikos — Loreta Venclauskienė, žurnalisto — Algimantas Ge-

čys, teatro — Julija Dantienė, radijo — JAV LB Kultūros taryba ir tautinių šokių mokytojo — Tautinių šokių institutas.

Premijoms kandidatus iš JAV gyvenančių tarpo siūlo lietuvių visuomenė. Pasirašytame laiške su siuntėjo adresu siunčiama kandidato vardas, pavardė, adresas, telefonas ir trumpai raštu apibūdinama siūlomo kandidato — asmens veikla.

Pasiūlymus siųsti LB Kultūros tarybai, 2841 Denton Ct., Westchester, IL 60154, iki rugsėjo 1 d.

Marija Remienė
JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė

Knyga apie Lietuvos Respublikos Seimą

LIETUVOS
RESPUBLIKOS
IX SEIMAS

2004–2008

Viešėdami Čikagoje LR Seimo nariai, kurie dalyvavo LR Seimo ir JAV LB komisijos darbe padovanoto knyga- žinyną

Lietuvos Respublikos IX Seimas

apie 2004 m. spalio 24 d. išrinktą LR Seimą. Knyga gražiai išleista, iliustruota spalvotomis nuotraukomis, didesnio formato.

Knygoje rasite duomenų apie šio rinkimo parlamentarų ir Seimo darbą.

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Politikos savaitraštis „Atgimimas“ pristato konkursą

PADOVANOK LIETUVAI VIZIJĄ

Šis konkursas — apie Lietuvą po 20 metų. Geros idėjos pasaulį stumia į priekį. Galbūt Jūsų vizija pakeis Lietuvą? Kviečiame dalyvauti Lietuvoje ir už jos ribų gyvenančius piliečius — valstybei labai reikia Jūsų minčių ir idėjų.

Organizatorių siūlymu, vizijoje turėtų atsispindėti politiniai ir ekonominiai šalies pokyčiai, ekologijos, švietimo, socialinio saugumo ir pilietinio aktyvumo aspektai. Tačiau tai yra siūlymas, o ne privalomas reikalavimas. Mes kviečiame sulaužyti stereotipų rėmą ir pateikti novatorišką idėją.

Bendrovė „Eika“ konkurso nugalėtojams įsteigė prizus: I vieta — 15,000 litų, II vieta — 10,000 litų, III vieta — 5,000 litų.

Darbo apimtis (tekstas spausdintinis) ir dalyvių amžius — neribojami. Galima rašyti grupėmis. Darbus siųsti iki spalio 10 d. adresu: Politikos savaitraščio „Atgimimas“ redakcija, T. Vrublevskio g. 6, Vilnius, Lietuva.

Vertinimo komisija: verslininkas **Robertas Dargis**, Interneto portalo „Delfi“ redaktorė **Monika Garbačiauskaitė**, politikos filosofas **Alvydas Jokubaitis**, politikos savaitraščio „Atgimimas“ žurnalistas **Stanislovas Kairys**, ekonomistė **Elena Leontjeva**, ekonomistas **Gitanas Nausėda**, žurnalistas **Romas Sakadolskis**, alpinistas **Vladas Vitkauskas**, verslininkas **Antanas Zabulis**.

Bus atsižvelgiama, ar vizija: užkrečianti, išskirtinė, originali, konstruktyvi.